

Sinopsi

01 09 2008 | Fiyatı 0 YTL
64 sayfalık tek atımlık yayın

SİNOPALE İKİNCİ SİNOP BİENALİ
SECOND SINOP BIENNIAL
16 AĞUSTOS/AUGUST
5 EYLÜL/SEPTEMBER 2008 **2**

Burcunun Seyir Defteri 6

Sanatçı Karakter Testi 17

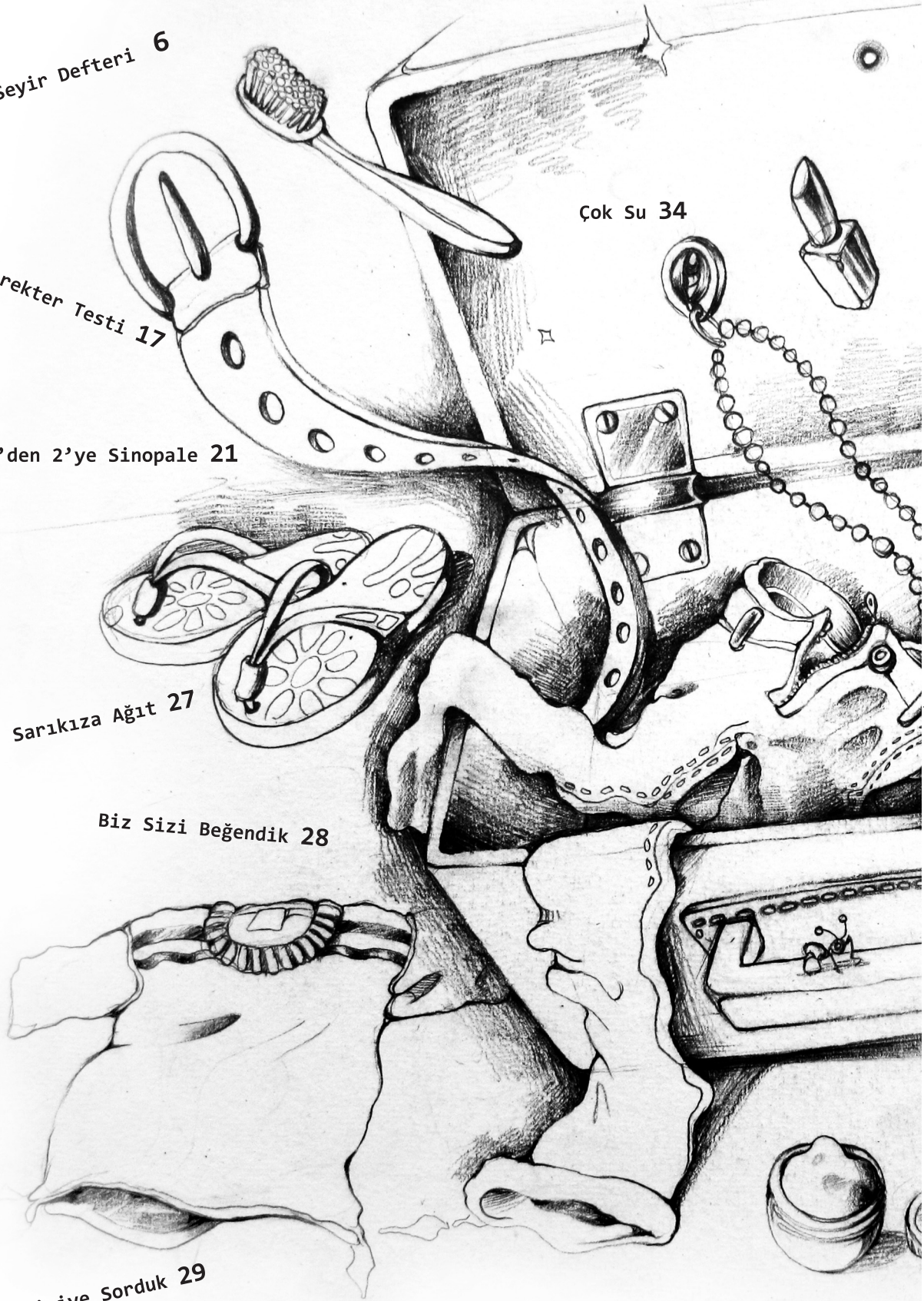
1'den 2'ye Sinopale 21

Sarıkıza Ağıt 27

Biz Sizi Beğendik 28

100 Kişiyi Sorduk 29

Çok Su 34

Röportaj - Neden Sinop? 45

Bienalde Göze Batan Sanat Sineği 41

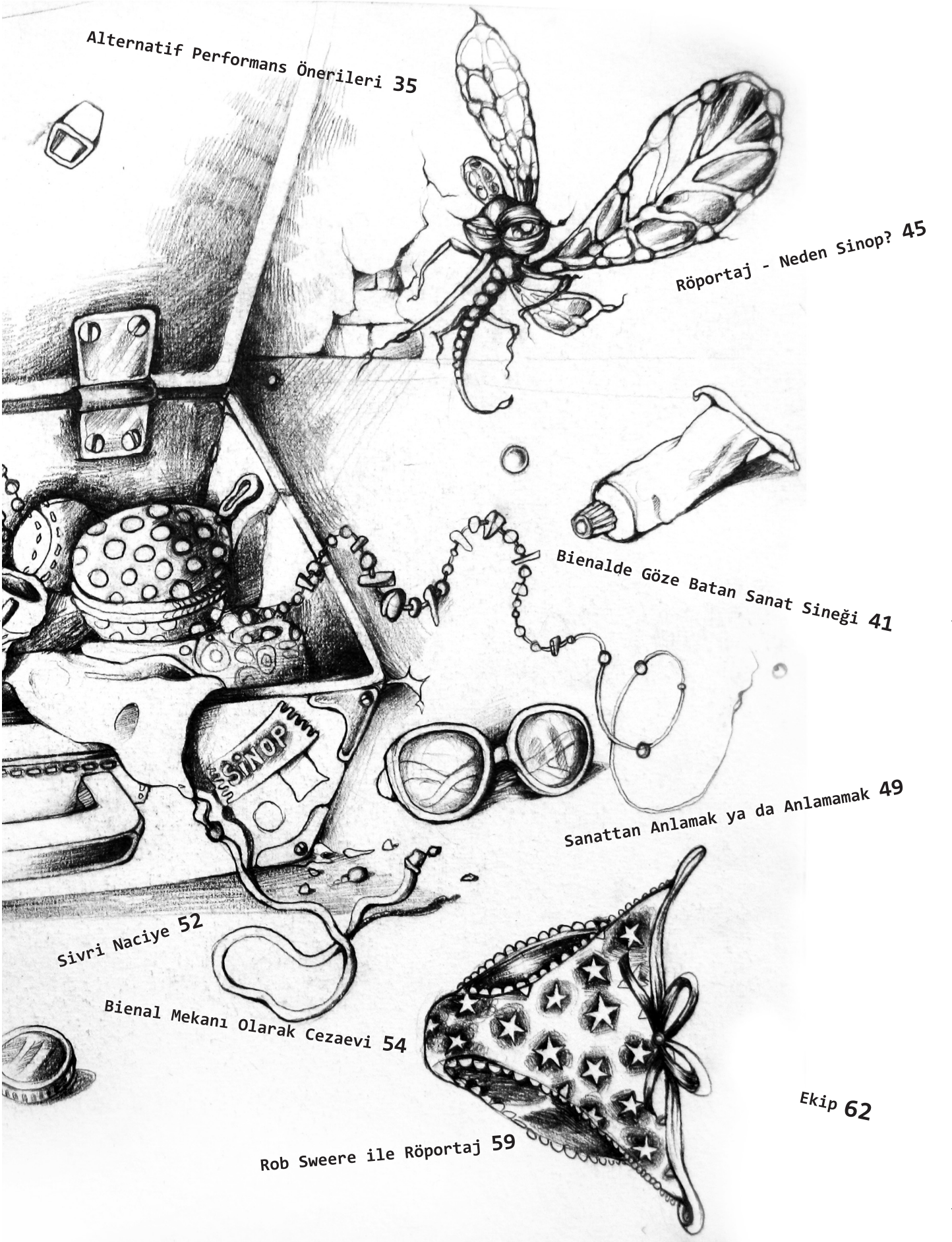
Sanattan Anlamak ya da Anlamamak 49

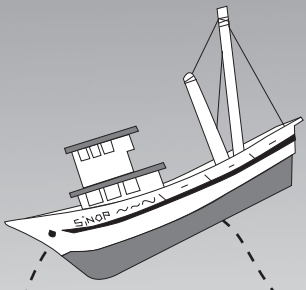
Sivri Naciye 52

Bienal Mekanı Olarak Cezaevi 54

Rob Sweere ile Röportaj 59

Ekip 62

Sinopaleşesi

4

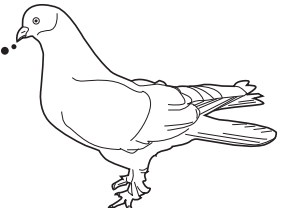

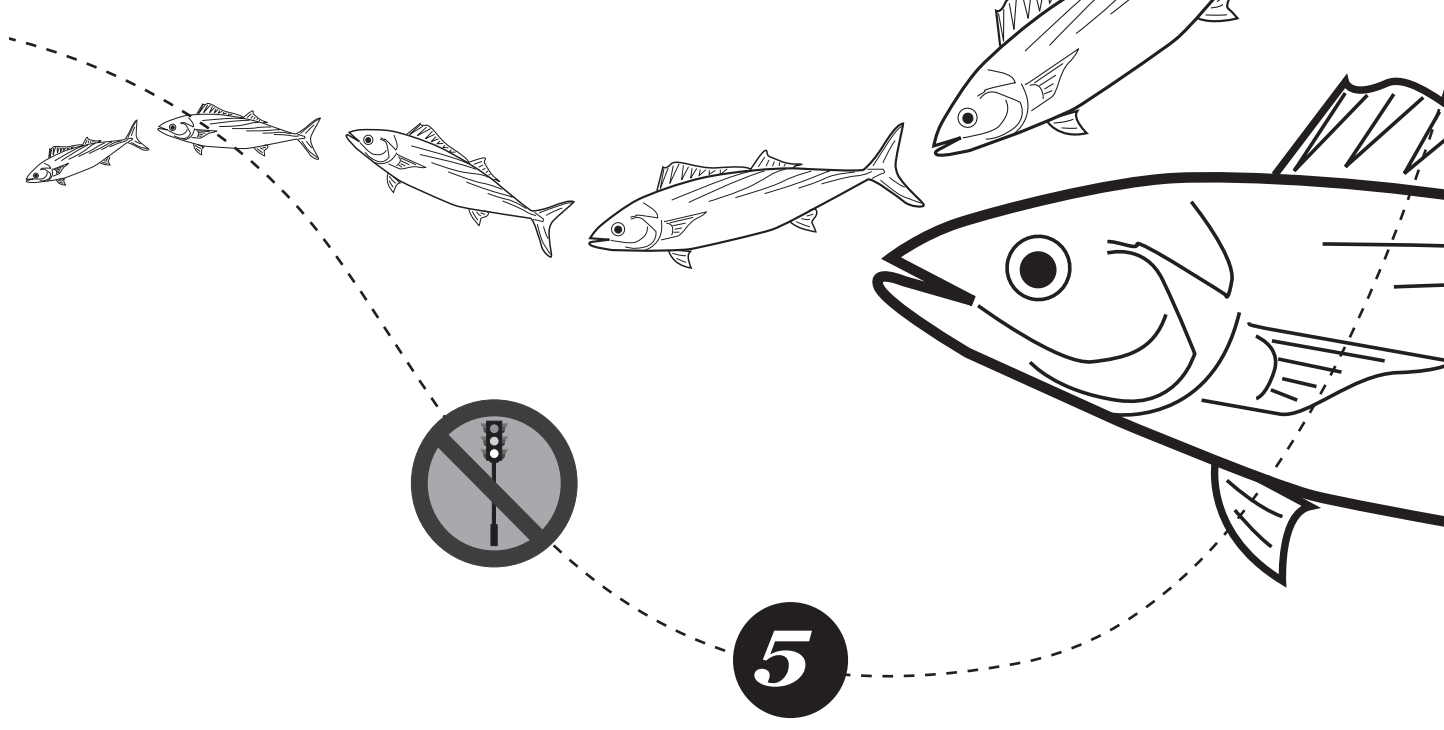
Sinop'ta **bienal** dedikleri zaman aklıma gelen ilk şey şu oldu, herhangi bir şey; mesela şey **gibi**. Ne gibi şeyler bu düzeni **altüst** edebilirdi? Ya da ne gibi birşey bizi yaşadığımız ortamdan koparıp farklı şeyler hissettirebilirdi? Ekip çalışması nasıl birşeydir? Bienal ne gibi birşeydir? **Sinop** şey midir nedir? Keşke şey olsaydı... Güzel şeyler geçiyor sahilden, şeyleri içiyoruz, feyruz, şey ediyoruz, **sivrisinekleri** kovan birşey yok mu ? Şey olabilir mi? Şey olamaz mı? **Performans** şeylerin düzenini nasıl şey etti?!

Yanan şeyler, yalan şeyler, **büyülü** şeyler, uçan şeyler, tutsak şeyler, Pala şeyler, gemiler geçiyor sahilden sessizce, **suya batan** şeyler, sahnelenen şeyler de vardı aslında, şey, şey gibi şeyler, bienal şeysi, meditasyon şeysi, monali, sinop'lu binali oradan şey dedi, şeyi kap gel bize bu akşam, **hamsiyle** birlikte şey ederiz, sarhoş şeyleriz hepimiz. Sponsor şeyler ne gibi şeye yaradı mesela?

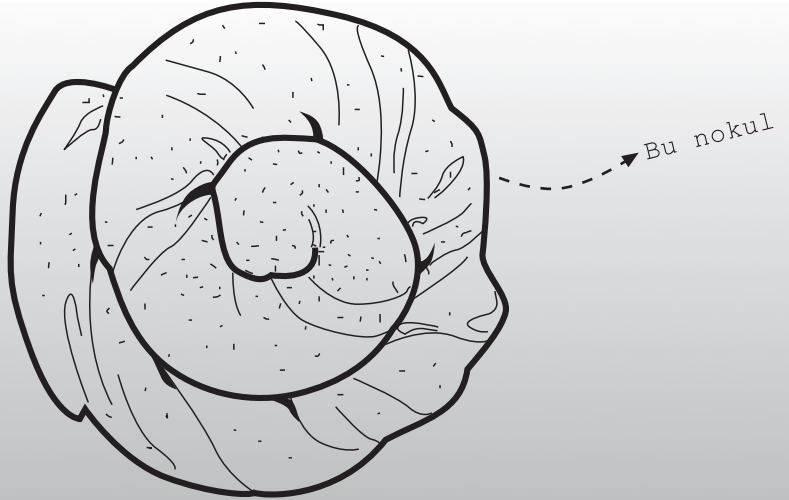

Bazı şeyler sanattı. Bazıları **değildi**. Bizim tercihimiz o şeyden yana oldu. Akşamları sık sık Saray'da toplanıp şey ettik. Karakum'da garip birşey buldum, bir şeye **benzemiyordu**. Şeyden yana şansım yok, körolası şeyler. Şey olsa da olmasa da uykum **gelmiyor** Sinop'ta. Sabahın beşine kadar çok şeyler oluyor, şey gibi geçiyor burada günler. Herşeyin bir şeyi var, peki bir şeyi olmayan ne yapsın? **Şeyler** utansın.....

Hep şeyler üzerinde tartışıyoruz, **öbür** şeyler güceniyor bu defa. Beral Madra'nın açılış konuşmasında dediği şey kafama takıldı, **sanat yapıtı** günümüzde artık şey değildi. Şey miydi ne? Şeyse şey banane. Herşey bahane, **Nokul** şahane! Trafik şeysi **yok** burda?! nihohaha! Şeylerin akışı, şeylerin nakışı, şeylerin en şeyi, şeylerin ötesi, şeylerin yeni düzeni...

Tüm

hatırladıklarından ve

hatırlamadıklarından

sorumlu olmamanın

seyir

defterinden:

6

#14082008: Perşembe

yazan & Çizen: Burcu Dayanıklı

enguş illüstrasyonları: Umut Südüak

7

Uçurumların tepelerinden aşağıdaki köylere bakıyoruz. Tek patikalı, tek damlı, tek kapılı, tek minareli, tek tarlalı köyler. "Geldik mi?" Uyumamız lazım. Bir ara uyumalıyız. Uyusaydık fena olmazdı. Uyuyamadık. "Geldik." Umut'u uyandıralım. Bavullar, bavullar. Her mevsime uygun çamaşırlar. Hava saat sabah yedi, Umut hamur işleri eşliğinde bir sağ bir sol basarak geldi. "Welcome to Sinopale!" Welcome dedik, uyuyalım. Uyumalıyız. Uyusaydık güzel olurdu. Uyku var. Uyku var ama ev yok. Dolaştık. Burası Yalı Kahvesi, burası Tersane Camii, burası tersane, burası cezaevi, burası çıkmaz sokak, burası çıkar sokak, burası iner sokak, burası valilik, burası Şükrü Usta " Tanıştırayım " H117, yazıyla tam yüzonyedi ya da yüzyetmişbir ya da yediyüzonbir.

Melih hoca merhaba! Önce Tarlabası'na daha sonra umuyoruz Cihangir'e. Tarlabası'na gittik. İki sokak yukarı, Melih hoca'nın evinin arkası. Evde sanal bir koku vardı. Yanımızda üç kız vardı. Kızlar ve kokular birbirine karıştı. Korkular nevrresimlerin arasından apartman boşluğuna hücum etti. Biz sizi ararız hal ve ruhiyeti öykümüze ev sahipliği yaptı. Sonra Cihangir'e, bizi üç hafta boyunca paklamasını ve şartlamasını umduğumuz BBG evimize gittik. Dört kişi, üç kız, bir erkek, dile kolay bienal hayatı, çevirin lütfen.

Bu evin önünde tüm memeleriyle bir sarı kız yaşar, her memesinde ayrı marifet. Teyze üşümayelim diye üstümüzü örttü. Uyumalıydık. Uyuduk. Uyuduk ve büyüdük. Evimizi bazı bazı sevdik. Sonra anladık ki, evimiz kraldı, kral bizdik, Ceren gelene kadar çanak çömlek oynadık.

Mübarek gün.

Serpil Çakmaklı edasıyla bana baktı Ceren. Dedim ki "Welcome to Sinopale!" Dedi ki "Hoşbulduk". Çılgın bavulunu ve kaplumbağa kabuğunu arabanın arkasına attık. Benimki daha büyükmüş dedim.

Oysa bizim "yazma" öyküsü daha öncesine dayanmaktaydı ve bu sefer evde su da yoktu. Cezaevinden kumsala uygun adım ilerledik. Kuzey sahili uzundu. En uzak noktasında ateşi gördük. Ağır ağır göğe yükselen ateş süresince kumda yürüdük. Vardığımızda Yeşim büyü yapıyordu. Yeşim daha bu sabah büyüyu bozmak için dalgalara tam yedi kez daldı. Güneydeki dalgalar çok küçüktü.

Kumsaldan yüzümüz önümüzde, geri geri yürüdük. Tersanenin yamacında iki tane kayık vardı. Kayıklardan birisi kartondan, diğeri ise delikli, süzgeç gibi. Asla Rusya'ya varamayacak olan bu kayıklardan "tahta" olanı omuzlar üzerinde gezintiye çıkarmışlar, dar sokaklar arasında kaybolmasın diye canlı meşalelerden farlarını yakmışlar, kamyonetleri umarsızca solluyorlar, "birtakım" insanlar. Johanna ellerinde siyah naylon bir poşet, bir de tefle bize doğru koşuyor, ardında alev alev gaz kokusu ve akrilik dalgalar, "Hold these!" diye coşkuyla bağırırdı. Arsızca kayığın ardından koştuk. Sivrisinek ilaçlama aracının ardından koşan yaramaz çocuklar gibi, tehlikenin peşinde, Sinop'da ikinci kez, altmetinli, dublajsız, hafif sansürlü, gürültülü, kırmızı ve turunculu. Midemizde tahtakuruları, kemir kemir, "hoşgeldin". Tefimizi biri aldı, Johanna'ya poşetini teslim ettik. Mavileri çıkardık, sürün sürün yemeğe gittik, rakı candır, tüm şarkıların ilk dizeleri en son hatırlanır.

#15082008: Cuma

Bugün
Sinopale!
Açılış var.

Üst üste meşrubat tenekelerini dizerken buluyorum kendimi. Bu arada Ufuk da var artık. Otel odasını büyüklere saygı tadında terketmiş, evimize göç etmiş. Tam dört kız iki erkekiz, orantısız, oransız ve kederliyiz. Sivrisineklerle kan davamız sürmekte. Bugün açılış var, nöbetçi eczane aramaktayız. Dileda pembe puantiyeli bir çita misali zıplaya zıplaya fotoğraf çekiyor. Film çekiyor. Ya sabır çekiyor. Zor işler, dağınık işler, sözlü ve sözsüz serzenişler, açılıyor! "Sayın saygılı konuklar" Önden buyrun, saygılarımızı sunuyoruz, sevgilerimizi bağışlıyoruz. Sağ adımla Cezaevini selamlıyoruz.

Yalan Teyze yanımızda oturuyor.

"Sergi mi var burda şimdi?" "Evet teyze" "Üst katta da mı var?" "Evet teyzecim" "Yalaaan!" En Fabrikası'nın dibindeyiz. En açılış, en teyze, en Cezaevi, en Fayrouz, en düşünce, en enstalasyon! Otobüs kalkıyor, binmeyen kalsın, yalan da olmasın.

Aslında bugün öğleden sonra açıldık biz. Adrian ile, iskeleden, meydandaki tırın arkasından. Kartondan bir gemi ile, Karadeniz'e, akıntıya paralel, vur patlasın bir ekip ile birlikte. Adrian uzaktan bir çizgi film karakteri silüetiyle, yavaş yavaş suya batıyor. Önce kadınlar ve çocuklar! Bir kaptan olarak, gemiyi en son o terk ediyor. **Kara suların dibine batıyor gemi, kimbilir kaçınıcı gemi, aslında böyle bir gemi yok, sadece tutkal var.**

Akşam ay parça parça olacak, Melih hoca'nın köyünde şenlik var. Mezenin tarifini alıyoruz. Yoğurt, mayonez, dereotu, sarımsak ve haşlanmış patates. Otobüse binip şehre dönüyoruz. Dileda kapıya elini sıkıştırıyor. Maraş dondurmacısında buz kırıyoruz. Sinop günleri pek bi uzun, zaman kırılmasıyla bezenmiş, iskele babaları üzerinde Madonna dinliyoruz. Bilgisayarımın ekranında bir karınca yürüyor. Yazdıklarımı düdüklüyor. Yarın tekrar uğra.

#17082008: Pazar

Hayri arada huysuzlanıyor. Hayri bizim evin yegane buzdolabı. İçerisinde bir damacana su, yarım bir buzdağı ve kasvet. Osman kapının önünde üç kızı karşılıyor. Osman bizim evin delikanlı örümceği. O bizim, biz onun canını bağışlıyoruz. Osman'ı bir daha görmedik. Osman'ın akrabalarına karşı olan savaşımız sürüyor.

#18082008: Pazartesi

Kral dairemizi paklamaya karar verdik. Çamaşır suyu, cif ve yüzey temizleyicilerin voltranı oluşturmasıyla işe giriştik. Hala kaşıntılarımız sürerken intikam almak daha da leziz, daha da içten ve girişken. Viledaya kuvvet, su kovaları arasından, gür kokulu kokular herbitarafımızda. Halıları kaldırıp eve bir nevi stüdyo daire havası da verdikten sonra gururla izliyoruz eserimizi. Bu bienalin en kral performansı da bu olsun, tüm karabasanları kovduk, yıldızımız parlasın.

#19082008: Salı

Salı sallanır. Üst katımızdaki ambarın depremsel etkileri üzerine mızımızlanıyoruz. Her sabah bir sela eşliğinde uyanıyoruz. Cami yok, megafon var, imam sanal...

#20082008: Çarşamba

Ceren Viks kokularıyla kafa olmakta. Ufuk bi gitti bi geldi, O da bu işten birşey anlamadı. Yeşim hanım alışverişlerde, minik Dilede hala oldukça heyecanlı, Serkan beyler karasinek avında, bendeniz darallarda, kızsız mazeretlerim oldukça yakınlarda, kışkışlarda, kadersiz yollarda, kıvrıla kıvrıla bi hallerde. Çok özledim. Melih hoca bizi sakinleştirmekte, sevgili Umur Yeni Rakı'dan, ciğerden ve domatesten hiç haz etmemekte. Bu gece sakiniz.

#21082008: Perşembe

Bugün bilgisayarlarımız geldi. Eski bayramlardan kırmızı yanaklı, siyah beyaz çocuklar gibi mutlanıyoruz. Bilgisayarların nerelere nerelere yerleştirileceği konusunda kararsızız. Genç İş Adamları Derneği'nde karar kılınıyor. Genç iş adamları ve kadınları edasıyla programlarımızı kuruyoruz. Serkan Mac istiyor, ben Vista'dan tiksiniyorum. 512 ram gözüme, gönlüme batıyor. Derken elektrikler gidip geliyor. Bir bilgisayarımız da onunla birlikte. Tamirci amcaları arıyoruz, bir delikanlı geliyor. "Bilgisayara format atmam lazım" Tamam diyoruz. "Anlaşıldı mı?" "Ee, yes." Ve çok sıcak.

Ufuk bu akşam onbeş saat uyumaya kararlı, eve dönüyor. Gece vakitleri. Göletin dibinde kazıklar, üstünde yıldızlar, aralarda bulutlar ve yarım dağınık bir Ay. Atlarsam tam yirmimilyon dolar işviçre banka hesabıma yatırılmalı. Çeşitli oyun havaları sentezliyoruz. Atlamıyorum. Ayağımız uğurlu, tozumuz, dumanımız bol. Başka bir "şey" demiyorum.

#22082008: Cuma

Sabah Karadeniz, akşam karadutlu dondurma. Akşamüstü "SilentSky" Prosesi. Böyle boy boy yatıyoruz Cezaevi'nin avlusuna. Havaya bakıyoruz. Havada bulut yok, kuşlar falan, ya sıçarsa? paranoyası. Aynı anda beş uçak geçiyor. Hoşgelmiş THY. Alparslan bunlardan birinde olabilir mi acaba? Koyun yerine kuş sayıp uykuya dalıyoruz. Bir ak sakallı dede uyandırıyor bizi. "Noluyor burda?" Tam otuz dakika yerde sere serpe yatıyoruz, bazıları hala horlamakta. Birileri boş duran insanı sevmezmiş oysa. "Thank you" dan sonra kalkıyoruz. "Welcome efendim." Bu arada fotoğraflarımız facebook semalarına düşer mi merakı sarıyor bünyeyi. Ne güzel yatıyorduk. Sıcak sıcak, tatlı tatlı, yorgan döşek, battaniye kilim, paspas küsküs, kıskıs pıspıs...

#23082008: Cumartesi

Bugün Serkan'ın doğum günü. Serkan Dede
tam 25 yaşında. Ofisimizde internet şeklen
burada, ruhen nerde? "Nobody knows it!"

Dizüstü bilgisayarlar bir oraya bir
buraya. Sonra Ayışığı'na gidiyoruz.
Serkan'a süpriz! var. Birtakım çıkıcıklar
ve bir takım tıktıklar alındı.

Takatukalar eşliğinde ortamı manipule
ediyoruz. Umut zilli yeşil şeysini elinden
bırakmıyor. Bendeniz tam gaz sahneye
atlıyorum ve sıcaktan daralmış beyin
damarlarım yüzünden olsa gerek rüzgardan
bana esmeyi anlatmasını umuyorum, umarsızca
çıgırıyorum. Sayın geri vokalim Çağrı
Beyler kuytuya saklanmış, kırmızı
gömleğimle meydana selamlıyorum. Sözlerini
anagram tadında şakıdığım şarkının
bilinçliliğiyle sarhoş oluyorum ve özür
dileyerek sahneden iniyorum. Bu da "en
büyük pişmanlık keşke yapsaydım demektir
vesayire safsatalarına" armağan olsun
diyorum. Yok öyle birşey.

Ardından Ağrı Dağı'nın eteklerinden iki
kadın sandalyelerin üzerinden ortalara
fırlıyor. Işık hızında hareketlerinden
ve dev güneş gözlüklerinden kimliklerini
tespit etmek güçleşiyor. Rakı cansa, bira
Canan'dır diyoruz ve bir ufak arabaya
sekiz bünye doluşarak evimize dönüyoruz.

13

Zalim,
oyunbozan!

Esmeyi bile
öğrenemedim.

Gidip bi çay
koymaya ne
dersin?

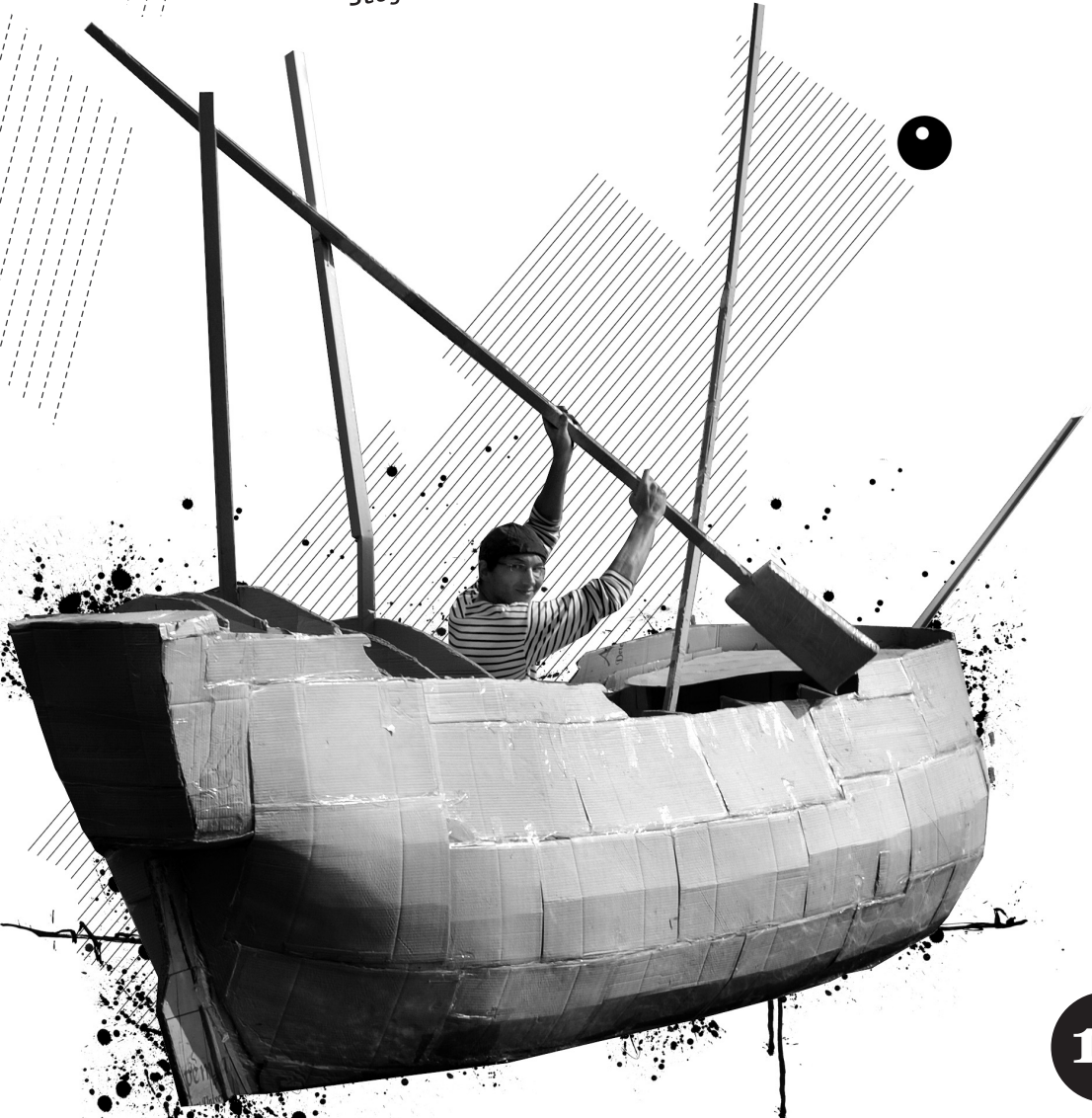

#24082008: Pazar

Sabah Karadeniz sahillerinde çoş gelen
bizimkilere inat yüzbinmilyon saat uyuyorum.
Bugün hava rüzgarlı, deniz dalgalı, yürü yürü
dolaştım tüm Sinop sokaklarını. Alışveriş
özürlü olmamın tesiri canımdan bezdirmiş halde
Cezaevi'nde buluşuyoruz.

Seyyar serasıyla dolaşan hanım kızımız bize bitki takasından
bahsediyor. Bir bitki verene bir bitki bedava şeklinde dolandığı
Sinop mahallerinden ve hanelerinden fotoğraflar gösteriyor.
Minyon sera arabasını Melih Hoca'ya satıyor, ardından ikinci
ayağını da otobüse bindirerek İstanbul'a dönüyor. Pis Yedili'de
Çağın pis yeniyor, birilerimiz yemeğe, birilerimiz Metropol'e
birilerimiz de ofise, sonra hepimiz ofise dönüyoruz.

Telefon çalıyor "ALO? Genç İş Kadınları Derneği, buyrun?"
Sloganımız "Biz işimizi biliriz, ya siz?"

#24082008: Pazartesi

15

Ofisin anahtarı kimde? Ofise gittik. Bizin odanın kapısını kim kitledi? Ofise gittik ama bilgisayarlara ulaşamadık. Karainci'ye dönüş. Odanın anahtarını aldım. Ofise geri çıktım. Ofiste elektrikler yok. Bu bir kabus olmalı. Ne zaman gelir? Fatura yatmamış. Karainci'ye dönüş. Melih Hoca'yı yakalamışken röportaj yapalım. Melih Hoca bize "hamur" yapmayı öğretti. Ofise dönemiyoruz. O zaman çok sıcak madem, eve dönelim. Akşam İlker'lere yemeğe davetliyiz. Geldiğimizden beri yediğimiz en güzel yemek. Rakı da var. Mangal da var. Bi yok, yok. Çok karnımızı doyuruyoruz. Yemeği komşuda yedik. Komşuya bir kamyonet dolusu gittik. Yürüye yürüye döndük. Gece geç, Çağın'ı kaçırıp Melih Hoca'dan fidye istemeye karar verdik. Bu saatlerde anayolda hiçbirşeyler yok. Çizgilerde düz yürüyemiyoruz. Eve gidip sabah ezanını bekleyip sonra uyuyoruz. Bugün hiçbirşey yapmadık. Yemek güzeldi.

#24082008: Salı

Dehşet içinde basmış. Hatta yerdeler. Kısım

hiç yemek yememiş gibiyiz. Bir anda elektrikli süpürge sesi ortamı kaplıyor. Süpürge'nin geçtiği yolları vileda takip ediyor. Sanki hiç daha önce temizlik yapmamış gibiyiz. Dört kızın rengarenk saçları saçak saçak uçuşuyor. Yeşim kendini banyoya adıyor yine. Hepimiz Yeşim'in hastasıyız. Çamaşır makinesi şaha kalkıyor, bir doluyor bir boşalıyor. Televizyonda çizgi film varken, ev temizleniyor, biz kirleniyoruz. Tansiyonlar yerlerde. Serkan Dede **kara** kuşağını takınıp sinekleri duelloya davet ediyor. Çifter çifter uçuyor sinekler, erotik bir tür vals halinde. Yaklaşık otuz sinek leşi sonrası ev halkı duruluyor. Sabah sabah yaşadığımız bu panik atak sonrası Çağın'ın çoktan evimizi terk etmiş olduğunu farkediyoruz. Teker teker banyoya giriyoruz ve artık lütfen ofise gidiyoruz. Çaktırmadan saat 16:00 olmuş. Yaşlanıyoruz. Sıcak ofiste haşlanıyoruz. Derken yağmur.

uyanıyorum. Evi **karasinek** basmamış, fethetmiş. Her-kısım uyanıyoruz. Sanki dün

Yemeyenin
malını
yerler.

16

Yalaaaan!

#25082008: Son

Artık iş güç zamanı. Tam zamanlı, ful randımanlı, halvet gibi. Tası tarağı toplayıp dönmeden önce Sinopsis'i baskıya yollamalı. Sonra belki bir şelale gezilir, köşe kapmaca oynanır ya da Karadeniz'e yelken açılabilir. Üst kattakilerin elleri öpülür. Eve, gurbet ellerden anne yemeklerine dönülür. Sinopale iki yıllık uzun bir uykuya dalar ve büyür. Uyandığında kahvaltısından kuş sütü eksik olmaz.

Bu arada buradan askerliğini Diyarbakır'da yapmakta olan sevdiceğime de uğurlar olsun. Tanrım sevenleri mütemadiyen kavuştursun. Megafon megafon selam ederim. Bitti.

SaNaTÇI KARAKTERİNİZİ Test Edin!

Ne kadar sanatçısınız? Ne kadar değilsiniz? Sanatçı olsanız ne tip bir sanatçı olurdunuz? Sahne sanatçısı mı? Paris Metro'sunda konuşlanan bir sokak ressamı mı yoksa bienallerin aranan kavramsal sanatçısı mı? Kendinizi caddelere atıp performans mı yapardınız? Yoksa sanatınızı icra ederken geleneksel yöntemleri mi kullanırdınız? Yüzyılın dehası yoksa siz misiniz? Aradığınız soruların cevaplarını uzman bir ekip tarafından hazırlanan sanat sevicilerine özel karakter testinde bulacaksınız sevgili sanat dostları...

17

1) Bienal sırasında sahildesiniz ve yük indiren çok büyük bir gemi gördünüz. Geminin mavi direkleri var. İlk düşünceniz ne olur?

- a) Oh! Çok huzur verici, mavinin tonu beni mest etti, dokuz saat boyunca seyredebilirim.
- b) Acaba bu bir performans mı? Ya öyleyse? izlesem mi? İzleyeyim bari yau. Ay yok sıkılırım. Ama ayıp da olur sonra hakkında iki cümle edememek ortamda ...
- c) Hımm.. Etnik kimliğin içine yedirilmiş dev bütçeli bir performans, fevkalade...
- d) Ah o gemide ben de olsaydım, açık denizlere yol alsaydım.
- e) Rastgele!

2) Bardasınız ve karşı masada oturan karşı cins cezbedici bakışlarıyla sizi kışkırtıyor. Yanına gidiyorsunuz. Ağzınızdan dökülecek ilk cümle.....

- a) Oh bebeğim performansımı izlemek ister misin?
- b) Bienal gibisin katılmak istiyorum.
- c) Evime gelip Empresyonist koleksiyonumu görmeye ne dersin?
- d) Festival gibiyim katılmak ister misin?
- e) Ekotopya gibisin çadır kurmak istiyorum.

3) Lokantadasınız yan masada oturan hollandalı kendi kuru fasulyesiyle sizin ekmek arası köftenizi değiş tokuş etmeyi teklif ediyor. Ne yapardınız?

- a) Mülkiyetsizlik hissi ve paylaşma istenci sebebiyle duygulanırdım, bu teklifi hemen kabul ederdim.
- b) Kurufasulye sevmem ama olsun, ben de bu kurufasulyeyi arka masamda oturanın piyazıyla değiştirim, empati ayağına yatarım, hem mis gibi performans da olur. Sanatçı kimliğim pekişir şu ortamda.
- c) Meksika fasulyesi dışında pek fasulye sevmem, buyüzden kabul edemem.
- d) "Aynı masada yiyeceksek neden olmasın?" derim.
- e) "Tiksinç bir okadar da küstahsınız" diye sohbe başlardım.

4) şişesinde olsam.

- a) Rakı / balık
- b) Şarap / mantar
- c) Martini / zeytin
- d) Tekila/ solucan
- e) Viski / Sünger Bob

5) Bir stüdyo fotoğrafı çektiyorsunuz, arka fondaki manzara:.....

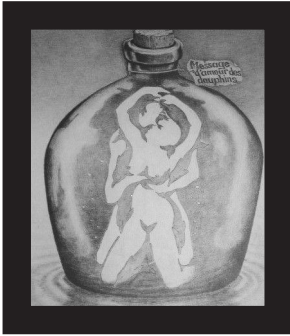
- a) Orman manzarası ve Bambiler.
- b) Vangogh'un "patates yiyenler" isimli tablosu.
- c) Kremli Sarayı'nın avlusu
- d) Minik ve pembe kalpler, disko ışıkları
- e) Çiftleşen pandalar

6) Sevgililer günü geldi çattı, ve sevgilinizin beklenti içinde olduğunu yüreğinizin ta derinliklerinde hissediyorsunuz. Ona nasıl "Seni seviyorum" dersiniz?

- a) Bedenine regarenk yağlıboyalarla "seni seviyorum" yazarak
- b) Dilsiz alfabesini kullanarak, ona bir takım el hareketlerini deneysel müzik eşliğinde yapıp anlamasını bekleyerek, o anlayana kadar ısrarla bu eylemi sürdürerek.
- c) Üzerinde "seni seviyorum" yazan bir zeplin içinden yamaç paraşütüyle sevgilinin kucağına yumuşak iniş yaparak.
- d) Sevdiceğin baş harflerinden akrostiş şiir yazarak
- e) Sevgilinin bütün eski sevgililerini bulup, hepsine bir bir gerekirse zor kullanarak "seni seviyorum" dedirtip bu seslerden bir bant kaydı yapıp, belki böyle loş bir odanın duvarına en ortaya kendi çerçeveli fotoğafımızı etrafına da eski sevgililerin fotoğraflarını yerleştirip; arka fonda da bu sevgililer korosunun hep bir ağızdan söylediği "seni seviyorum" un dönüp duracağı egzantrik bir mizansen yaratarak.

7) Aşağıdaki şekil sizce neye benziyor?

- a) Zıplayan sevimli yunuslar
- b) Op art çalışması
- c) Sevişen yunuslar
- d) Tribal bir dövme
- e) Kanyak şişesinin içinde sevişen bir çift

8) Bir minibüs şoförü olsanız aşağıdaki sözlerden hangisi aracınızın arkasında yazıyor olurdu?

- a) Tek rakibim Bedri Baykam
- b) Entelektüelsem günahım ne
- c) Benim adım Raşkolnikof her akşam yerim böstrogonof
- d) O şimdi asker canı neler ister
- e) Gözlerinin hastasıyım göstergebilim ustasıyım.

9) Hangisi sizin için ideal bir savaş aletidir?

- a) Fırçam ve paletim.
- b) Kağıt ve kalem
- c) 15. yüzyıldan kalma bir şövalye kılıcı
- d) İsviçre çakısı
- e) Atom bombası

10) Geceleyin soygun amaçlı Louvre Müzesi'ne girdiniz. Aşağıdakilerden hangisi müzeden çalacağınız şey olurdu?

- a) Mona Lisa
- b) Bir video art çalışmasında kullanmak üzere güvenlik kamerası kayıtları
- c) Komple Romantizm koleksiyonu
- d) Koridorda duran porselen vazo
- e) Bahçede duran cam piramit

Sokak Ressamı (a'lar çoğunlukta ise)

Ceketinizin iç cebinde kanyagınız, elinizde paletiniz, umurumda mı dünya şeklinde takılan bir sokak ressamı olma potansiyeline şiddetle sahipsiniz. Bohem bir hayat özlemi içerisindesiniz. Muhtemelen yirmili yaşlarınızda otostopla dünya seyahatine çıktınız ve Paris'i çok sevip beş yuroya portre çizerek senelerinizi geçirdiniz, bu hovarda hayattan sonra orada da tutunamayıp Türkiye'ye geri döndünüz ama tutmadınız. Sanatınızı bileğinizin kuvvetiyle icra ediyor ve Bedri Baykam'ı tek rakibiniz olarak görüyorsunuz. Yeteneğiniz yanında Bedri'yi solda sıfır kalır elbette ama onun çevresi var işte, parası var, biliyor adam işini, bir de üstüne üstlük medyatik, mendile sümkürse manşetlerin odağı oluyor. Kafe kafe dolaşıp tual satmakla geçer mi hayat böyle? Size baktığımızda harcanmış bir hayattan ötesini göremiyoruz ne yazık ki, geçmiş olsun.

Kavramsal Sanatçı (b'ler çoğunlukta ise)

Sergi açılışların gözde siması; entelektüel ortamda kulislerinizi başarıyla yapmaktan geri durmuyorsunuz. Akademik yöntemleri reddediyor ve sanatı bambaşka bağlamlarda içselleştirmeyi tercih ediyorsunuz. Fetiş objeniz Marsel Düşampın pisuarı. Postmodernist felsefe kitaplarından başınızı kaldırmıyorsunuz, altını çizerek yaptığınız okumalarınız ve kitabın sayfasının kenarına aldığınız notlar kitabı daha sonradan ödünç verdiğiniz kişiyi mest ediyor ve sizin için "vauv ne kadar entelektüel" demesine yol açıyor. Bienallerde saatlerce bir video art çalışmasını izleyen sizsiniz. Her an her yerde performans yapmaya hazır ve nazır bir sanatçısınız. Evet ta kendisi. Siz bir performans sanatçısısınız. Bienaller sizin için bir cennet, bienallere yakın bir yaşam ortamında bulunmanız sizin yararınıza. Ancak arasına kafanızı postyapısalcı dünyalardan uzaklaştırıp mutfak tezgahında birikmiş olan bulaşıklarınızı yıkamanız evinizi karıncaların istilasından korumanız adına hayırlı olacaktır.

Sanat Sevicisi (c'ler çoğunlukta ise)

Sanatın herhangi bir dalını icra etmek için parmağınızı yerinden oynatmazsınız siz. Zira bunu sizin için fazlasıyla yapacak en alasından insanlarla dolu bir çevreniz ve paranız var. Siz sanatı icra etmeyi değil izlemeyi seviyorsunuz, incelikli zevkleriniz ve maddi durumunuz hayalinizdeki dehşetengiz sanat koleksiyonuna sahip olmanız için gereken adımları bir bir atmanızı sağlıyor. İçinizdeki sahip olma tutkusu ve tablo fetişizmi size en az bir müze soyduracak kıvamda. Geceleri uykuya dalmadan evvel sanat tarihi okuyorsunuz ve ilginizi celbeden bir modern dans koreografisi izlemek için başka bir kıtaya uçmak size göre çocuk oyuncağı.

Kötü haber: bir Rembrandt karşısında beş dakikadan fazla durmamanızı tavsiye ederiz çünkü malesef sizde stendhal sendromu var. Yakın çevreniz sizi baygın halde kimbilir kaç kez müzelerden topladı. Dikkatli olun, yapıta bakmadan evvel 1682 Chateaubriand'ınızı yudumlayın ve biraz gevşeyin. Ayrıca sizden iyi küratör olurdu bunu bir düşünün.

Sahne Sanatçısı (d'ler çoğunlukta ise)

Sizden ancak popstar olur. Hemen dolapdere'de bir plak şirketi bulup yamanın, ve Ajdar Anık'e selam söyleyin.

Yüzyılın Dehası (e'ler çoğunlukta ise)

Kitleleri peşinizden sürükleyecek bir dehaya sahipsiniz. Sanatınıza zaten laf söylemek bize düşmez, ancak ara sıra günlük ya da akıl defteri benzeri şeyler yazıp yayınlayın ki süksenize sükse katsın, yazdıklarınız anında bestseller olacaktır. Okadar kuulsunuz ki sergilerinizin açılışlarına gitmenize bile gerek yok, zaten gitseniz de o kalabalıkta adım atamayacaksınız. Bir sanat akımı başlatmanız için parmağınızı şıklatmanız yeterli. Aynı çağda yaşasaydınız Salvador Dali delirirdi, Andy Warhol sizi bu piyasadan çekilmeniz için tehdit ederdi, nitekim meslektaşlarınızda bir hayli kıskançlığa sebebiyet veriyorsunuz. Mail kutunuz binlerce hayranınızın aşk mesajıyla dolup taşıyor.

Sakın çiziktirdiğiniz kağıtları uluorta yerlerde bırakmayın çünkü eline geçiren kişi siz öldükten sonra bunlar üzerinden büyük bir servete sahip olacak. Kurda kuşa yem olmasınlar.

Aşağıdaki Sinop problemini çözünüz.

$$\frac{(\text{3 people} < \text{2 people}^2) \cdot \sqrt{(\text{1 person} + \text{1 person})^2}}{(\text{1 person} + \text{1 person})} = \frac{\sqrt{(\text{1 person}^2 < \text{2 people})} \cdot (\text{1 person} - \text{3 people})^2}{(\text{1 person}^2 + \text{2 people}) + (\text{3 people} - \text{1 person})^2}$$

Cevap:

$$\frac{(\text{2 people} > \text{1 person}^2) \cdot \sqrt{(\text{3 people} + \text{1 person})^2}}{\text{1 person} + (\text{1 person})^2} = \frac{(\text{1 person}^2 > \text{2 people}) \cdot \sqrt{(\text{1 person} - \text{3 people})^2}}{(\text{1 person}^2 + \text{1 person} \cdot \text{2 people}) + (\text{3 people}^2 - \text{1 person}^2)}$$

$$\frac{\sqrt{(\text{3 people} > \text{1 person}^2)^2} \cdot (\text{2 people} + \text{1 person})^2}{\text{1 person} + \text{1 person}} = \frac{(\text{1 person}^2 < \text{2 people}) \cdot \sqrt{(\text{1 person} - \text{3 people})^2}}{\text{1 person}^2 + \text{1 person} \cdot \text{2 people}}$$

$$\frac{(\text{1 person} + \text{1 person})^2 \cdot (\text{1 person} \cdot \text{1 person})^2}{(\text{1 person} + \text{1 person} + \text{1 person})} = \frac{(\text{1 person}^2 + \text{2 people}) \cdot \sqrt{(\text{2 people} - \text{3 people})^2}}{(\text{1 person} + \text{3 people})^2}$$

$$\text{1 person} + \text{1 person} + \text{1 person} + \text{1 person} = \text{1 person} + \text{2 people} + \text{3 people}$$

$$\infty = \infty$$

2006'dan
2008'e,
1'den
2'ye
SİNOPAL E

yazan: Ufuk Kılıç

2006' dan 2008' e; 1'den 2'ye SiNOPALE

Arkadaşım, bir gece vakti aradı beni; *"Ufuk, sizin okulda bir konferans dizisi gibi birşey varmış, konulardan bir tanesi de "Sinop'ta bir bienal Sinopale" ona katıl ve bilgi al, güzel birşeye benziyor."* dedi. Ben de içimden *"Bienal derken?"* diye bir tepki verip *"sen niye gitmiyorsun"* diye sormaya hazırlanırken, kendisinin şehir dışında olacağını belirterek tüm manasız sorularımı bertaraf etti.

Kendi okulumdaki konferansı bir başka okuldaki arkadaşımdan öğrenen ben, bedava kahve ve kurabiye motivasyonu ile konferansa katıldım. Sonradan kendisine Melih Hocam diyeceğim Prof. T. Melih G rg n, farelerin gofret bir evi yediği bir video ile bienali anlatıyordu. Benim aklımda kurabiye, onun gösterdiği videoda da gofret olunca kendisi ile iyi anlaşıcağıma karar verdim.

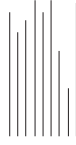
Konferans sonrası aldığım iletişim bilgileri ve arkadaşım ile Melih Hoca'nın ofisine gittik. Melih Hoca, arkadaşıma sordu *"Ne anlattı Ufuk sana bienal hakkında?"* O da *"İ te bi cezaevi var içinde b le b le performanslar neyim olacaktı bir de gofret yiyen fareler varmış"* dedi. Melih Hoca önce bir hı ımla bana baktı ve eksik anlatmış diyerek Sinopale'yi tekrardan anlattı sonrasında *"eee çalışacak mısınız?"* deyince bizde *"eveeeeet"* dedik, O da *"o zaman i e içtiğiniz kahve fincanlarını yıkayarak başlayabilirsiniz"* dedi.

 aka maka bienalin bir ucundan tutacaktık ve aylardan Mart idi. Arkadaşım bienal için dosyalar hazırlarken ben, kendimi bir anda sanatçı İpek D ben'in asistanı olarak buldum. Heyecanlı bir gen   olarak elimde tüm dokumanlarımla gittim yanına ve bir şekilde artık sanatçı asistanı gibi bir ey olmuştum. Yapacağımız  ekim için küçük çocuklara ihtiyacımız vardı bu görev için kuzenim ve arkadaşlarını se  lm   kişiler olarak ilan ettim.

Bir araba dolusu ufaklık ve ben  kimden  kime ko turur olduk İpek D ben ile ve niyayetinde    ukları kaybetmeden (Annem ciddi ciddi bu    ukları kaybedebileceğimden korkuyordu.) tamamlamış ve *"Sinop Birlik yolcuları kalmasın!"* sözleri ile Sinop'a doğru yol almıştık.

Sabahın yedisinde kar ıla mıştık bur  arın arasındaki ufak otagarda Melih Hoca ile ve tüm Sinop'a ilk defa gelen ziyaretçiler gibi biz de Yalı Kahvesi'nde nokul ile kahvaltı yaptık. Sonrasında uzun süreli konaklayacağımız, musluklarından nutella değil ama tuzlu su akan  ğrenci yurdumuza valizlerimizi bıraktık.

Sinop Tarihi Cezaevi'nden içeri girerken önce Bur  k, sonrasında ise elinde bir merdiven ile atom karınca gibi ortada dolaşan Japon bir sanatçı peşinde perişan vaziyette dolaşan Alpaslan ile kar ılatık.

Bienal açılışına kadar tavanlara tüyler dikmekten, zeminlere parke döşemeye, deney tüplerinin içini doldurmaktan, pamuklar ile baca içlerini doldurmaya varan işler yaptık. Bu arada; elektriğin en son fi tarihinde olduğu hapishanenin dört bir tarafına elektrik tesisatı döşemek gibi bir çılgınlık bienal için ayrı bir renk oldu.

Öğle yemeklerinin vazgeçilmezi Şükrü Usta, akşam yemeklerinin ki ise Saray'dı. Teyze'nin yerindeki mantı ve üstündeki cevizler de cabasıydı. Nokul her daim bir şekilde yanımızdaydı.

Cezaevinde işler tüm hızıyla ilerlemekteydi. Hollandalı bir sanatçı olduğunu sonradan öğrendiğim bir abi elinde döşemelik laminatlarla gelmişti, abi şaka maka koca bir hücreyi laminat parke ile kaplamıştı hem de benim diyen döşemeciden daha iyi döşemişti. Koğuşun kapısını açınca yere vuran tahtaların sesi bir yargıcın tokmağını andırması ise yapılan işe ayrı bi güzellik katmıştı.

Bir yan odada ise elinde deney tüpleriyle belirmiş nur yüzlü bir fotoğrafçı vardı, kendisine İstanbul'dan gelirken deney tüpleri getirmiştım, herşey gayet güzel gidiyordu, taa ki benim 200 tüpe 100 kapak almış olduğumun farkına varıncaya kadar... (Allahtan İstanbul ile yaptığım telefon trafiği ile cefakar bir arkadaşım kapakları alıp Sinop'a yollamıştı, açılıştan 3 saat öncesine.) Tüplerin içinde, geçmişe dair izleri görmek, onlara tanık olmak bir zaman yolculuğu sunuyordu bize.

Bienal in Sinop'tan en tanıdık yüz
Gerze Horoz'u ile Hacıkadın

Tahmin edilen gibi hapishane
dolaşmıyorlardı, resimleri
bir koğuşa ve soruyorlardı hep
"Hacıkadın Tavukları Nerde?"

Bir diğer odada ise iki televizyon
televizyona hapsedilmiş bir adam vardı
kumandaya basınca değişen kanal değişiyordu,
adam elinde kumandası olduğundan halinden

ise

23

Tavukları
idi.
avlusunda
doluşmuştu
bir ağızdan,

vardı birinde
diğerinde ise o
televizyona hapsedilmiş
memnundu valla.

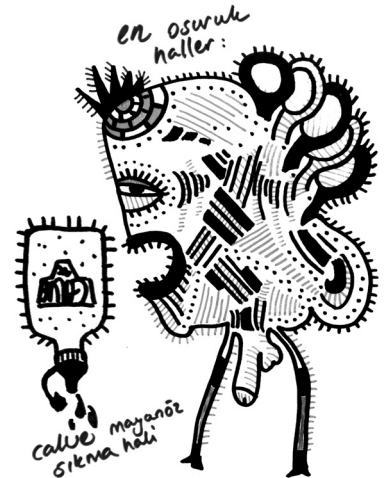
Bienalin efsanesi japon sanatçı Nobuho idi. Atom karınca edasında hapishaneyi dört dönüyordu tabii ki de asistanı olan Alpaslan da aynı kaderi paylaşıyordu. Nobuho boyundan büyük fantasi ve tüm alet edavatları ile hapishanenin dört bir yanına işler yaptı. İlk işi tüylerle dolu bir oda yapmaktı ama tüm tüyler tavanda asılıydı; sanki ucmak istiyor da uçamıyorlarmışçasına. Sonrasında bir başka odada üstünde mahkumlara ait yaşanmışlıklar bulunan tuzun üzerine bir kuş tüyünden kalem koymuştu, izlerin silinmesi dileğiyle. Küçük bir kafesin koca gölgesi vuruyordu diğer bir işinde, o minik kafes kocaman bir parmaklık şekline bürünmüştü. Sonrasındaki oda da ise tam bir tezatlık vardı, kuşun sesi vardı ama kendisi yoktu. Sanatçının dediği gibi ne kuş içeri giriyordu ne de çocuklar kaçabiliyordu bu ıslah evinden.

Nazar'ı elinde alet edavat ile görünce tarihi hapishaneyi yeniden dekore edecek diye çok korktuk ama niyetini anlayınca derin bir oh çektik. Öğrendik ki kurulan atölye üretimden uzak terkedilmişliğin içindeki bir platformmuş bienal ile hapishane arasında.

Sinan ki kendisi Melih Hoca'nın asistanı olur, toplamış grafik tasarımcılarını, dünyanın dört bir yanından gelmişler. İyi de etmiş çünkü birilerinin değil hepimizin tepki vermesi lazım nükleer santrale. Umut (Melih Hoca'nın diğer asistanı) ve Buket (Melih Hoca'nın eski öğrencisi) ile beraber gelmişlerdi ve afiş tasarlamakla kalmamışlardı. Deli gibi yaptığımız nükleer karşıtı kokteyl kürdanlarında ne yazık ki "iyi tatiller" yazmıyordu.

Büyük gün gelmiş Bienal açılmıştı! Kalabalık bir grup hapishane avlusunu kaplamış, birazdan bienal kavramıyla tanışmaya hazırlanıyordu. Bir grup dansçı ve tiyatrocu eşliğinde gezdik bienali. "Sinop, Sinop olalı böyle zulüm görmedi!" nidaları duyulmadı. Sanırım başarmıştık, ütopyaların gerçekliğini sorgulamayı.

Bienal bu, festival ya da sergi değil! Bu sebepten dolayı bienal sadece yerleşik eserlerden oluşmuyordu, birbirinden farklı performanslarla da bienal şenleniyordu. İlk performanslardan biri iki ingiliz abinin yapmış olduğu performansdı. Kafalarına kendilerini kapatmış iki aktör ile karşılaştık. Kendi işlerinde hesaplaşmalarının düetini izledik, tıpkı bir hapishanede yaşanan diyalog soğukluğunda.

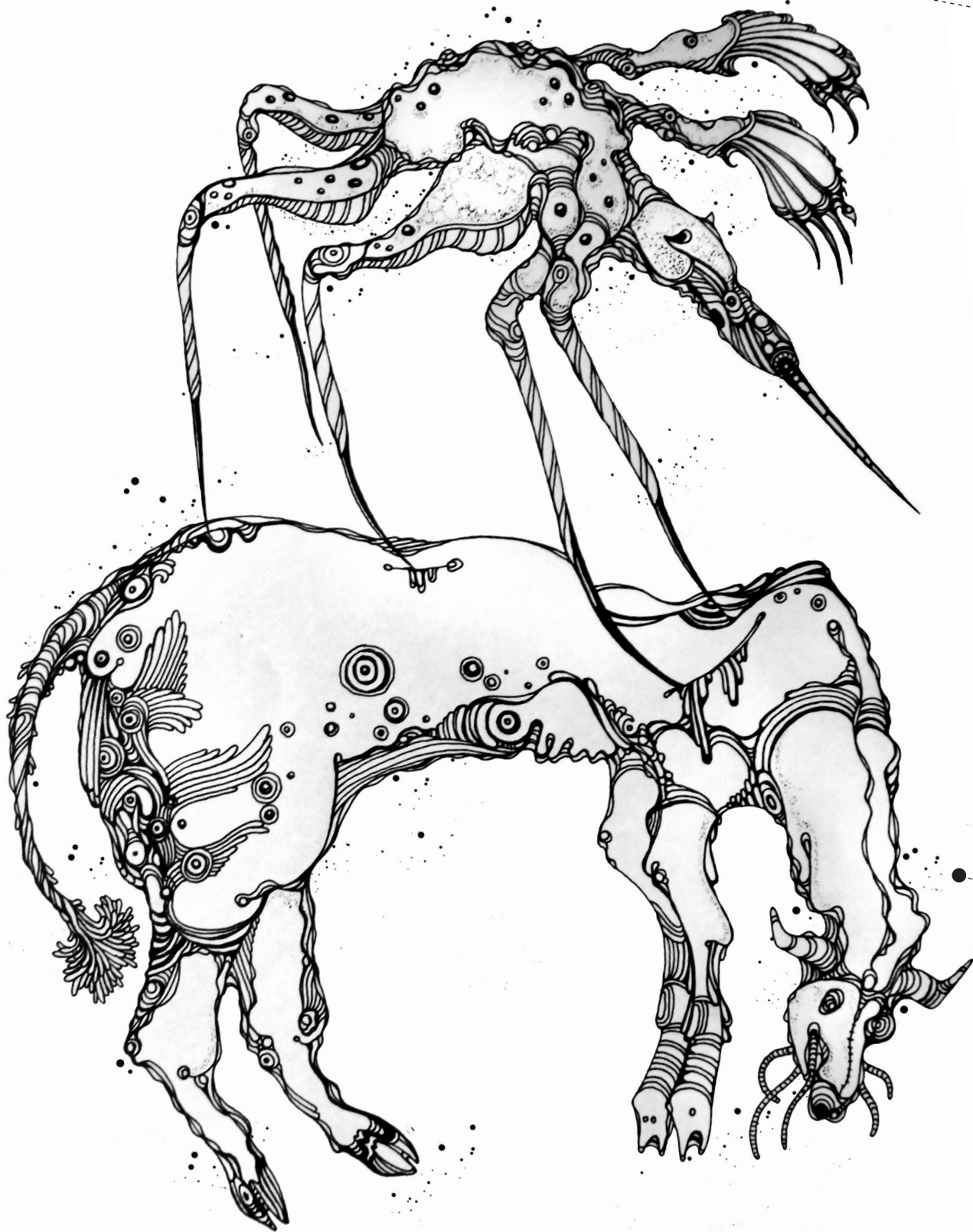
Performansların ardı arkası kesilmiyordu. Macaristanlı bir abi elinde seyyar araba Sinop'un topraklarını topluyordu, tam halk galeyana gelip "ülkemizin toprağını vermeyiz!" linç girişiminde bulunacakken zar zor ikna ettik toprakları ülke sınırlarında bırakacağına. Oysa onun bir derdi vardı bize anlatmaya çalıştığı, çürüf, umarsızca denize dökülen çürüfler...

Bienalin en lezzetli perfonmansı Monali'den geldi, önce geldi otobüsün tepesinde bekledi; tıpkı hareket etmesi gereken otobüsün de gitmesi gerekirken gidememesi gibi, yetmedi kafasına tuz, ayağına kömür koyup yattı. Vücudundaki acılara rağmen rüyalar görülebileceğini gösterdi bize, sonrasında bize şarkılar eşliğinde pilav yaptı, yedik. Aslında bize gidişi anlatmıştı şarkılarında. Biz Monali'yi çok sevdik.

Nezaket Ekici geldi, dedi ki "**ben saçlarımı kesecem.**" Dedik ki "**kuaför var bir arka sokakta.**" Meğersem performans yapacaktı, ki yaptı. Dikti saçlarını tavana, aldı eline makası, kesiverdi saçlarını tektek. "Atropos" u anlattı bize Nezaket ve tıpkı onun gibi yaşamın kader ipliğini bir makas ile böldü, kaderini değiştirmek için yapabileceklerini gösterdi.

Bir tiyatro sahnesiyle sonlandı koca bienal, mekan cezaevi koğuşu, aynadan yapılmış bir sahne, gözü bağlı bir sanatçı ve hüznü mektuplar... İzlerken tekrar tekrar sorguladık aile kavramını kendi içimizde.

Hapishane havlusunda ıktırdığımız pür neşe fotoğraflarla bitirmiştik Sinopale 2006'yı fahri Sinop'lu olarak. **Sinopale 2008** için bu tanıdık şehre geldiğimde, gideceğim adres belliydi, Yalı Kahvesi'nde çay içmek ve nokul yemek.

SARIKIZ'a AĞIT

yazan & Çizen: Burcu Dayanıklı

Bostancılı'da bir minik tepede,

Gezinir sabah akşam arkabahçede,

Bir Sarıkız yaşar bu şehirde,

Evimizin penceresinin tam dibinde.

Ey Sarıkız sen ne ayaksın,

Dikenli telleri dinlemez aşarsın,

Dur durak bilmez mütemadiyen otlarsın,

Sessiz sedasız hüylalara dalarsın.

Bilmez ki Sarıkız bu götürgeçli hayat,

Kırkbeş günlük odun ekmeğinden de bayat,

Kızımız bağda bahçede olabildiğince rahat,

Düşler düğününde oturaklı bir kır at.

Olmaz deme olmaz olur,

Elbet Sarıkız da bir gün kaybolur,

Karayelin eteğine biner pür sır olur

Köylü köysüz Sarıkız'ı arar durur.

Ey Sarıkız sen ne ayaksın,

Dikenli telleri bilmez kaçarsın,

Sinop sahillerinden serin sulara koşarsın,

Kendini bilmez simultane coşarsın.

Derler ki Sarıkız Karakum'a inmiş akşamüstü,

Sivrisinekler dadanmış bazı bazı,

Sarıkız kaptırmış postu kürkü,

Yemiş bitirmişler kızımızı azı azı.

Sarıkız Sarıkız seni pek bi özledik,

Yokluğunda Ferdi Tayfur dinledik,

Arkabahçedeki hıyarları belledik,

Belki dönersin diye ağlamaklı bekledik.

Ey Sarıkız sen ne ayaksın,

Bilmezler ki hem sarışın hem akıllısın,

Kim kandırdı seni kendinden utansın,

Sinop'un sivrisinekleri tez ilaçlansın.

[illegible]

100 KİŞİYE SORDUK ?

YALI KAHVESİNE DÜŞELİ YAKLAŞIK 8 GÜN OLMUŞTU. ETRAF HERZAMANKİ GİBİYDİ. GELENLER MEMNUN, GİDENLER MEMNUNDU. VE BEN ETRAFI İZLERKEN İNSANLARA SORACAĞIM SORULARI HAZIRLADIM. SİNOP'TA

BİENAL

NASILDI ONLAR İÇİN..

UFACIK TEFECİK ŞIKLARLA İŞTE SORULAR

İŞTE CEVAPLARI !!

Sinop için bu etkinliği nasıl buluyorsunuz? Sizce yararlı mı?

evet kesinlikle yararlı %99

Bienal ile ilgili bize bir soru sormak isteseniz bu ne olurdu?

Bu soruları burada değil, bienal'i dolaşırken sorabilmek isterdim. %60

Hiç birşey sormak istemiyorum. %20

Liman cafe'nin önündeki o eseri anlayamadım... %5

Sinop halkı Bienal'in ne demek olduğunu bilmiyor biliyormusunuz? %15

Bienal ile ilgili bize bir soru sormak isteseniz bu ne olurdu?

- Neden iki yılda bir?
- Neden Bienal'i gezerken yanımızda bilgi alabileceğimiz kimse olmuyordu?
- Sinop sahilini kullanarak deniz ürünleriyle ilgili birşeyler yapabilirdim.
- Broşür ve afişler neden yeterli değildi?

Bir bienal sanatçısı olsaydınız sizin burada yapacağınız çalışma nasıl olurdu? Kısaca bize anlatır mısınız?

■ Bilmiyorum

■ Modern dans gösterisi

■ Tiyatro'da oynamak isterdim.

■ Sinop sahilini kullanarak deniz ürünleriyle ilgili birşeyler yapabilirdim.

Hapishaneye hangi amaçla gidersiniz?

%98 ■ Suç

%2 ■ Kafa dinlemek

Volta atmak

Dizi seyretmek

Sanat etkinliklerini takip etmek

Bienal nedir?

%1 ■ Bir geometri terimi

%1 ■ Bir çocuk bezi markası

%5 ■ Beyaz Rusya açıklarında ender rastlanan bir balık türü

%92 ■ İki senede bir yapılan sanat etkinliği

%1 ■ Hollandalı bir sanat grubu

Melih Görgün kimdir?

%2 ■ Tiyatrocu

Formula1 yarışçısı

Teknik direktör

%82 ■ Kuratör

%8 ■ Popçu

Tiyatro etkinlikleri Sinop'un neresinde sergilendi?

Hamam

Ada'da

Şehir Klübü

Atatürk Kültür Merkezi

%100 ■ Melia Kasım otelin arkası

Karainci nedir?

%10 ■ At ismi

%6 ■ Korsan gemisi

Bir mayo markası

%83 ■ Sinop'ta bir cafe

Bir yukarıdaki

Nükleer Santral istiyor musunuz?

Evet

Hayır

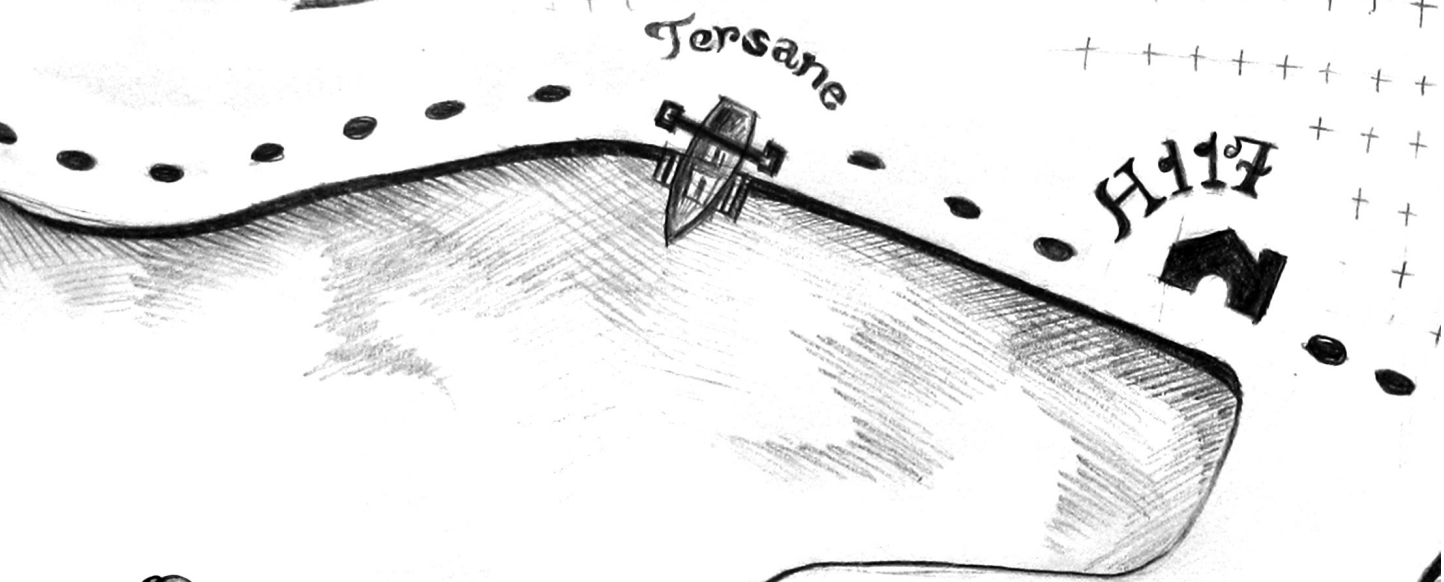
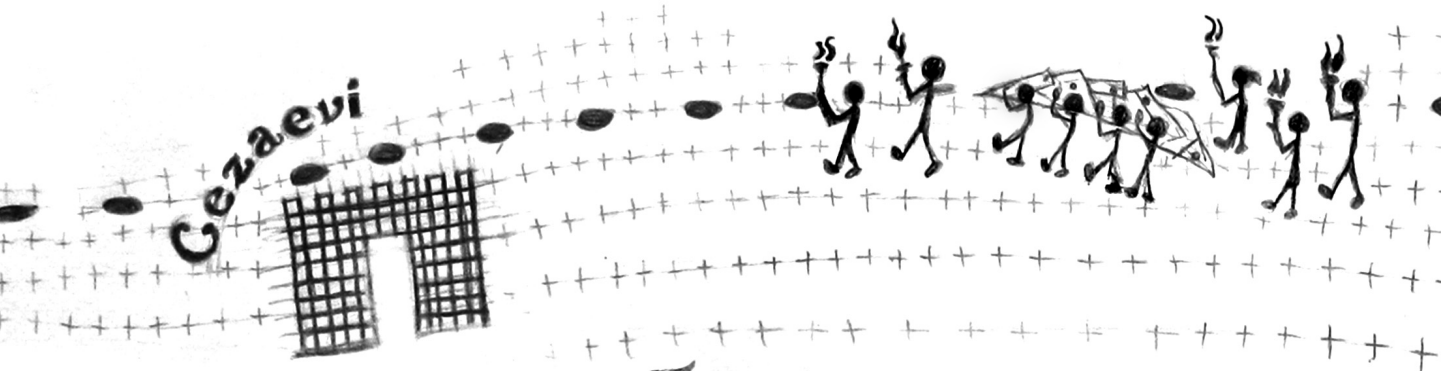
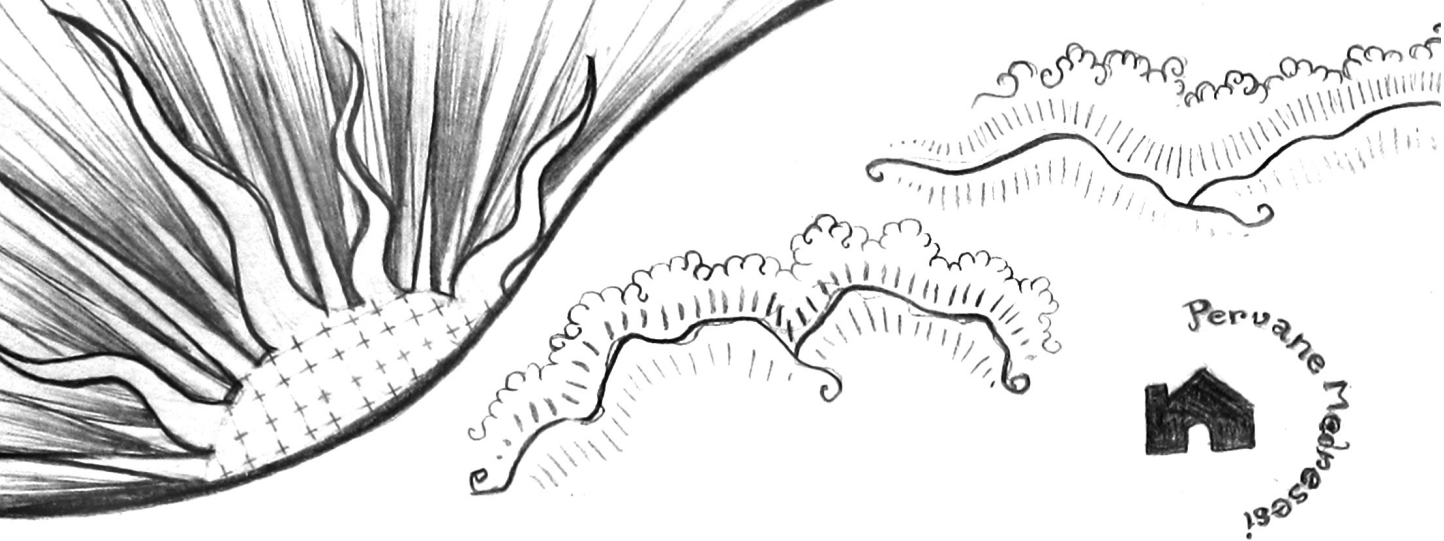
Bilemedim

One ya?

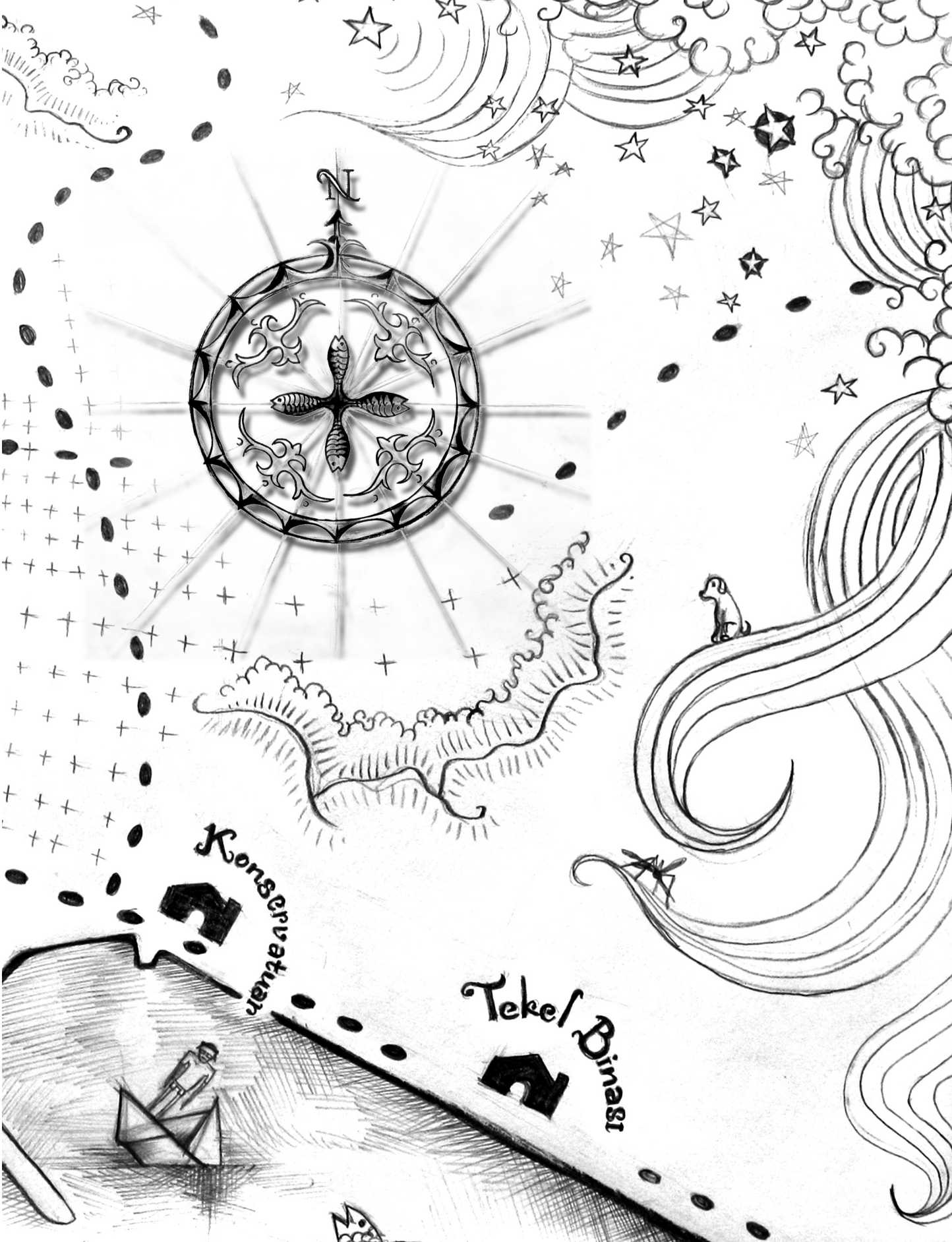
Bir çay lütfen

%100

SİNOPALE

Denizin dibindeyim. Gözlerim kocaman.

Hiç bu kadar çok su görmemiş gibiyim.

Şu sulara yüzdüm bile. Yüzükoyun,

yüzlerce, kurbağalama hareketlerle.

Babaannelerin yüzdüğü gibi. Aklım

başka yerde, kendim de suyun dibinde.

Bu koya daha önce gelmemiştim. Sen

yokken dipten yüzmeye korkuyorum.

Gözlerimi suyun içinde açamıyorum.

Gözlerim minicik. Bu kadar su çok

fazla. Tüm bu sular nereye akıyor?

Senin oralarda su var mı? Bu suların

yarısını sana göndersem buranın suyu

yarılanmaz, denizi bitmez gibi.

Gözlerimi sımsıkı kapatıp dalıyorum.

Ördek suya daldı, zil çaldı! Dipte

bir gezegen var. Gezegenin yedi tane

ayağı var. Her ayağında bir palet,

her palette bir delik var. Gezegen

suyun dibinde, ben yanına iniyorum.

Dolan dolanıyorum etrafında, üstüne

çıkıyorum. Ayaklarım kuma saplanıyor,

ama yavaşlamıyorum. Merdivenlerden

aşağı iniyorum ve siyak bir kapının

beyaz zilini çalıyorum. Kim O? Ben

geldim. Hoşgeldin. Hoşbulduk. Tuz var

mı? Yok, az, bitti. Burada ne

yapıyorsun? Ben burada yaşıyorum. Asıl

sen burada ne yapıyorsun. Ben burda

dalıyordum. Birden karşıma kocaman

siz. Anlıyorum. Anlatamadım. Ben

aslında burada doğmadım. Ben de. Ben

bir zamanlar bir gölün dibindeydim.

Sonra? Sonra beni bir japon balığı

yuttu. Ya? Ya. Sonra? Sonra japon

balığını kurbağalar kaçırdı. Ya? Ya.

Ya sonra? Sonra kurbağa bacağından

çorbalarını içtiler. Çok pis. Evet,

ben de sevmem. Peki siz kimsiniz? Ben

denizin dibinde yaşayan yedi ayaklı

bir gezegenim. Adınız? Mavi. Yaşınız?

Bayanlara yaşı sorulmaz. Mesleğiniz?

Küçülürüm. Daha da mı büyütünüz?

Kocamandım. Çok kocamandım da kimseler

göremezdi. Görenler tanıyamazdı.

Tanıyanlar tanıştıramazdı. O kadar

mı? Hayır dahası da var? Nefesim bitmek

üzere. Biliyorum. Gitmek zorundayım.

Anlıyorum. Gidersem beni bekler misin

burada? Beklerim. Çok bekler misin?

Sen gelene kadar buradayım. Denizin

dibinde, en kenardayım. Kapıyı kapa-

tıyorum. Kilitliyorum. Pencerelerimin

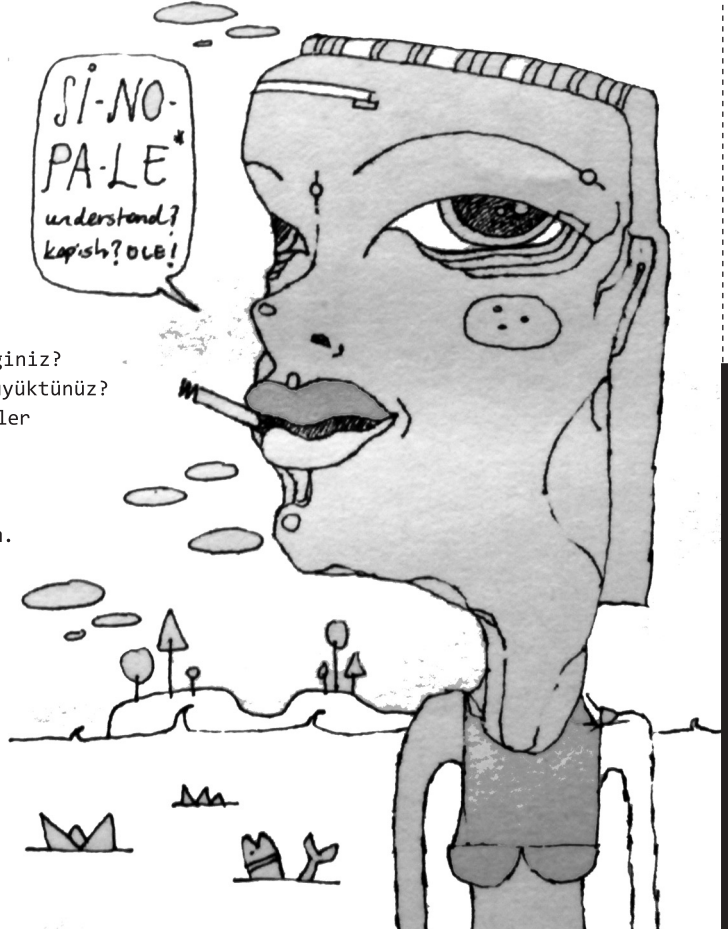
pervazlarını temizlemeye gidiyorum.

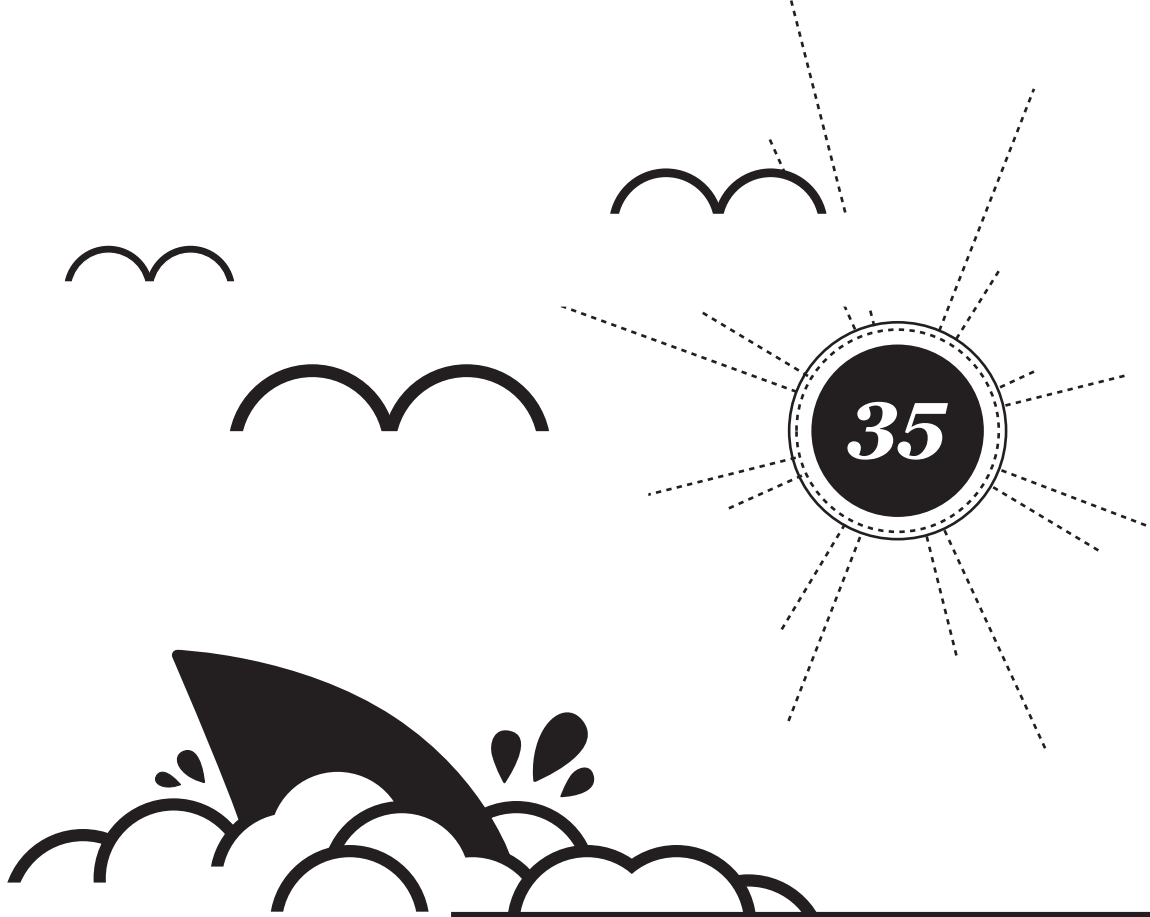
Görüşürüz. Kendine dikkat et. Üşütürsen

ılık süt iç. Ilık süt yoksa beni düşün.

Beni düşündükçe büyü büyü kocaman ol.

Kocaman bak. Koca denizde yüz gibi.

Sinopsis'den tüm bienal sevicilere özel...

Bu bölümde açıklamalı ve teknik anlatımlarla bezenmiş çeşitli örnekler üzerinden performans denemeleri yer almaktadır. Unutulmamalıdır ki, bu önerilerden hiçbiri evde tek başına uygulanmamalı, birtakım sanatsal bağlamlar düzeneğinde, uygun katılımcı kitlesiyle gerçekleştirilmelidir. Tüm performans fikirleri mümkün olduğunca çalınıp cırpılabilir, kaba sabaca esinlenilebilir, mahalle arasında paylaşılabilir, ansızın uygulanabilir niteliktedir.

alternatif
performans
önerileri.

“Sessiz ve Derinden” Projesi

“Silent & Deep” Project

Kuratör: Piirt Van Der Holen

Amaç:

“Yemek masasında oturan insanlar arasında bir **sinerji ve empati** oluşturmak.”

Teknik:

1

Yuvarlak bir masa etrafındaki sandalyeler üzerine peçeteler yayılır. İnsanlar çağırılır ve sandalyelere oturtulur. Herkese birer tabak (ekmeksiz ve pilavsız) gazı alınmamış kuru fasulye yedirilir. Otuz dakika boyunca boş tabaklara bakmak suretiyle adeta sessiz bir trans halinde beklenilir.

2

İlk osuruk sesiyle ritüel başlar. Bu sinerjik ortam içinde kıvılcım gibi birbirini tetikleyen osurukların mütemadiyen devamlılığını sağlamak birincil amaçtır. Bu amaç doğrultusunda arasına kurufasulye takviyesi yapılabilir. Bu sessizlik içinde olağandışı kokular burnumuzda tütmektedir...

3

Bu 30 dakikalık performans sonunda herkes ayağa kalkar, önce birbirini selamlar daha sonra herkes kendi sandalyesinin üzerindeki peçeteyi alarak sağında oturan kişinin burnuna tutar. Herkes burnuna tutulan peçeteyi içine çekerek, yanında bulunan insanın iç dünyasını irdelemeye çalışır. Sonuç olarak, performansın küratörü bütün katılımcılara bu deneyim sonucundaki hislerini anlatmasını ister. Bu osuruk çemberi, herkesin birbirini daha yakından tanıması için bir vesiledir .

Kuratör'ün Yorumu:

“Bu performansı gerçekleştirdiğim süreç boyunca şunu gözlemledim; kokuyla ilgili uzvumuzun insan ilişkilerindeki iletişim seviyesindeki biçimsel örgütlenmenin geleneksel dünyada hangi değerlere sahip olduğunu göstererek, göstergibilimin sınırlarını zorlayarak, uluslararası bağlamda değerlendirilmesini içeren en iyi örneklerden biriydi. Hollanda'da yenilen baharatlı kekten sonra Türkiye fasulyesinin osuruk performansındaki çizelgede çok net olarak anlaşılan farkı en mükemmel tadında bu etkinlikte içselleştirdim ve osurmaktan (ve osurtmaktan) duyduğum hazzı size anlatamam.”

"Sen Hiç Ateş Böceği Gördün mü?"

"Have You Ever Seen A Firefly?"

Kuratör: Fabrio De Cabrío

Amaç:

"Genç insanları korkutmak suretiyle kaynaştırmak ve arada sıcak ilişkilerin oluşmasına uygun ortamı yaratmak."

Teknik:

1

22-30 yaş grubu arasında üniversite gençliğinden oluşturulan katılımcı grup, 45-56 yaş arasındaki diğer bir grubun yanına itilir. Performansın bir göl ya da gölet etrafında yapılması öngörülmektedir. Gölette tatlı su canlılarının haricinde daha önceden pirhana yetiştirilmiş ve daha sonrada ortamında yaşayamamış pirhanaların ölmüş olması beklenir.

2

Gençlik gölet etrafında çağrıldığı sırada küratörün etrafta gözükmemesi gerekmektedir, zira küratör, gölün bir kilometre açığındaki bir korulukta cabriosuyla gizlenmektedir. Cabriosunun içinde gençliğin gölet etrafında toplaşmasını bekleme sürecinde küratör, tüm olan bitenin ve ortamın psikolojik gerilim kimyasına göre farlarını açar ve kapar. Gençlik de yavaş yavaş kımıldanmalar gözlemlenmektedir. Koruluğa doğru atılan adımlar, bir yaklaşıp bir geri kaçmalar, tanımlanamayan iki parlak ışığın hakkında söylenen çeşitli rivayetler, **"ne oluyor orada?"** nidaları ve dehşet içinde birbirine sokulmacalar performansın öngörülen gelişimidir.

3

Tüm bu süreç bir ağaç dalına yerleştirilmiş olan gece görüş kamerasıyla sert bir şekilde kayıda alınır. 30 dakika sonucunda küratör yavaş yavaş gaza basarak ilerler ve grubun yanına doğru arabayı sürerek performans alanına girer. Herkesin bir ağızdan "AAAAA arabaymış!" diye bağırması, performansın etnik, kültürel ve uluslararası farklılık gözetmeksizin gerçekleşen sabit tepkisidir.

Kuratör'ün Yorumu:

"Booole aval aval bakıyorlardı, çok eğlendim. Tekrar olsa tekrar yaparım. Hollanda'daki performans boyunca hollandalı gençliğin sürekli sevişmesi sonucunda performans beklediğim dikkati çekememişti oysa Türkiye ve Sinop bu performans için en elverişli ortammış. Yea!"

“Köpekbalığı & Palamut”

“The Shark & The Palamute”

Kuratör: Tashimassu Gemiyashi

Amaç:

“Aidiyet duygusunu hiçe sayarak insanları manyaklaştırmak, kitlesel bir deliriş, açlık.”

Teknik:

1

Limanın en büyük balıkçı teknesi ve profesyonel Sinoplu bir balıkçı ekibiyle balığa çıkılır. Kesinlikle küçük olta kullanılmaz. Katılımcılara amacın bir tane en büyüğünden köpekbalığı ve akşam yemeğine idare eder birkaç palamut yakalamak olduğu açıklanır..

2

Artık süreç başlamıştır. Köpek balığı yakalamadan limana dönüş imkansızdır. Köpekbalığı yakalandıktan sonra canlı olarak limana getirilir ve babalardan birine bağlanır. Tasmaşı takılan köpekbalığına arada sırada canlı tutulması amacıyla bir palamut atılır. Bu sırada ekibi karşılayan Çinli cambaz ve havai fişek gurubu eşliğinde tekne mürettebat tarafından sırtlanıp karaya çıkartılır. Omuzlarda taşınan tekne küratör tarafından bir güzel ateşe verilir. Tekne kül olana kadar Sinop'un bütün sokaklarında dolaştırılır.

3

Performans sonunda hayatta kalan katılımcılar teknenin küllerini bir testiyeye doldurup köpek balığına sunarlar. Gözüne küller kaçan köpekbalığının gözlerinden yaş gelirse performans sonuca ulaşmış demektir. Bundan sonra kalan palamutlar ve insanlarla sıcak bir akşam yemeği bizleri beklemektedir.

Kuratör'ün Yorumu:

“Afiyet olsun.”

“ Vızır Vızır ”

“ Weezer Weezer ”

Kuratör: Raddio Gamma

Amaç:

“ Doğamızı ve çevremizi koruyalım,
eğitim şart. ”

Teknik:

1

Nükleer karşıtı olan bu performans için yüzbinlerce dev ve vahşi sivrisinek yetiştirilir. Sivrisinekler en az bir sene boyunca radyasyona maruz bırakılır. Kimyasal atıklarla ciddi olarak beslenen gözünü kan bürümüş aç sivrisineklerde kütleli ve hormonal artışlar gözlemlenmektedir. Her tür ve boyutta sivrisineğin sığabileceği özel kubbeli cam kafesler Sinoplu gençlere yaptırılır.

2

Sivrisinekler bu kafeslere teker teker aktarılır. Bu kafesler geleneksel Sinop pleksigilas çatılı evlere nakledilir. Her evin çatısında bir adet kafes bulunması öngörülür. Bu kafesler performansın gerçekleştirileceği gün açılır ve sivrisinekler ortama salınır.

3

Çılgınlar gibi saldıran sivrisinekler tarafından ısırılan halkın metabolizmasında çeşitli değişimler gözlemlenir. Isırılan gönülsüz katılımcıların fotoğrafları çekilerek vücutlarındaki birtakım anomaliler belgelenir ve daha sonra ibreti aleme karşı sergilenir.

Kuratör'ün Yorumu:

“Ben bi bok yedim, bu etkilerin kolonyayla geçeceğini ummuştum ama geçmedi. Allah benim bin belamı versin, sponsor arıyorum.”

SİNOPSIS
SPONSORU

HİÇBİR BAŞARI TESADÜF DEĞİLDİR

Final Dergisi Dersaneleri Sinop Şubesi Kaleyazısı Mahallesi Arasta Sok. No: 4 Sinop
T: 0 368 261 66 15-16 F: 0 368 261 66 16 www.fdd.com.tr

Bienalde Göze Batan Sanat Sineği”

yazan: Funda Oruç (Astralcat)

Tarihi Sinop Hapishanesi Çocuk Mahkumlar Bölümü Tuvaleti’ni hiç bir müdahalede bulunmaksızın olduğu gibi sergileyen sanatçıların çalışmalarının yanında tanıtıcı kart bulunmamasına karşın en çok dikkat çeken eser oldu. Sergi alanında bulunan bu çalışmayı farketmek **“sanat yapıtı”** olduğunu algılamak oldukça güç olmasına karşın bianelin öne çıkan eseri olmayı şaşırtıcı bir şekilde başaran, yerel halkın da büyük ilgiyle incelediği **“Sanat Sineği”**nin başarısı benim de gözümden kaçmadı ve Göze Batanlar köşesinde analiz etmeye layık buldum.

Sanatçısının parmak izini göremediğimiz, diğer işlerin aksine tanıtıcı kartı bile olmayan bu **“eser”**in başarısının sırrı neydi? Çağdaş sanat eserlerini algılamak ve beğenmekte güçlük çeken insanlar nasıl oldu da bu **“tuvaletlere”** diğer sanat eserlerinden daha çok ilgi gösterdi?

Yerel halkla empati kurmaya çalışırsak:

Diğer işlerin yanındaki sanatçıyı ve eseri tanıtan kartları farketmediler ya da fark edip de okuma ihtiyacı duymadılar. Bunun sonucunda da sergi alanındaki anlam veremedikleri onca “saçmalık” arasında tuvaletin de olmasını yadırgamadılar, yapıtı tanıtan kartın olmamasının eksikliğini de hissetmediler.

Belki de diğer eserlerin yazılarını farkettiler ve sanatçı kelimesinin bilinçaltındaki yüceliğinin yarattığı göreceli uçurum nedeniyle hızla uzaklaştılar. Yine bilinç altının etkisiyle; yanında sanata dair bir emare bulunmayan tuvaletin rahatlatıcı etkisine sığındılar.

Diğer eserlerin dolaylı-kavramsal mesajlarına karşın, tuvalet gündelik hayatlarıyla ilişkilendirebilecekleri açık-anlaşılır bir yapıt olarak beğenilerini kazandı.

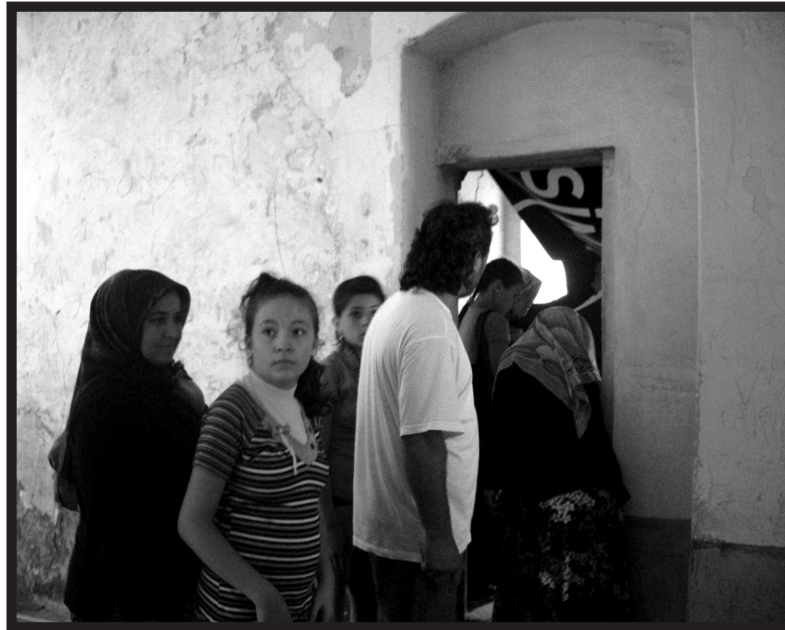
Aslında Bianel, sergi, sanat, sepet umurlarında değildi. Oraya Tarihi Hapishane’yi gezmek için gelmişlerdi, tuvalet de diğer odalar gibi bir mekandı işte!

Hapishanede çekilen dizi filmi ve “sanatçılar”ı görmek ümidiyle oraya gelmişlerdi. Tuvalette “sanatçılar”ın “dışavurumunu” arıyorlardı.

Malum şeye sinek çok konardı...

Hepsiydi ya da hiç biriydi.

Tenezzül edip yerel halka “neden tuvalete bakıyorsun be kardeşim?” diye sormak lazımdı...

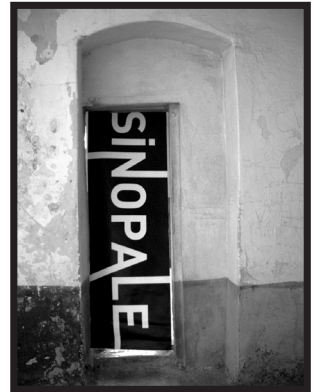
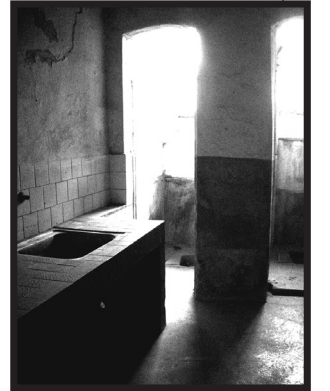

Bermu-D.A.S. "Sanat Sineği - Art Fly" 2008

Bermu-D.A.S.’ın “Sanat Sineği”ni belli bir konsepte oturtmak oldukça güç. Sinop’un içindeki Tarihi bir mekanı ele almasından yola çıkıp “çevre sanatı” ile bağlantı kurmaya çalışırsak fazla zorlamış oluruz, yolun sonu çıkmaz sokağa ulaşır! Sergi binasının tamamını ele alıp tuvalet için “yerleştirme” diyebiliriz.

Ama alışık olduğumuz gibi sanatçının mekana müdahalesi yok, yani herşey zaten yerleşik konumunda. Sunulan eserden çok sunulan düşüncenin önemli olması nedeni ile “kavramsal sanat” uzantısı dersek alışık olduğumuz gibi kavramsal bir metin bulamayız. Belki biraz daha gerilere gidip kavramsal sanatın tohumunun atılmasına neden olan “Çeşme”yi indelersek doğru bir iz sürmüş oluruz.

1917’de Marcel Duchamp pisuvarı alıp üzerinde hiç bir değişiklik yapmadan “R. Mutt” takma adıyla imzalayıp, yapıtını “Çeşme” adı ile sergilemişti. Dikkat çekmek isteği en önemli noktalardan biri “Sanatçının imzasını attığı her şey sanat eseridir” yergisiydi. Bu sanatçı R.Mutt adında gerçekte hiç var olmayan biri olsa dahi! Sanatçının adı marka- etiket gibidir, nesneyi sanat eseri olarak meşrulaştırmak için yeterlidir!

Bermu-D.A.S.’da enerjisi bu ironik durumdan almaktadır. Hatta bir adım daha ileri gitme cüretini göstererek; yapıt üzerini imzalamadan, yapıtı ve sanatçısını tanıtan kartlardan sergi alanına asmadan, bianel programındaki sanatçılar listesinde yer almadan tuvaleti sanat eseri olarak algılayabilmiştir. Bu başarının en önemli nedeni tuvalet girişindeki banerin üzerinde “Sinopale” yazmasıdır.

Çünkü günümüzde sanatçının imzasının yerini **kreatör-bianel mühürü** almıştır. Kreatörün onay mührünü bastığı her “**şey**” sanat eseri olarak meşrulaşabilir.

Uzun lafın kisası Duchamp’ın yüzümüze fırlattığı pisuvar bize yetmediği için, komple bir mekan olarak tuvaleti halkın, sanatçıların, sanat severlerin, sanat korurların gözüne sokmak görevi **Bermu-D.A.S.’a** düşmüştür. Çünkü artık “**Sanatçının düşündüğü, kreatörün onayladığı, asistanın uyguladığı her şey sanat eseridir!**”

Gerçekte sergi alanında böyle bir yapıt bulunmamaktadır. Tuvaletin çirkin görüntüsünü kapatmak amacı ile Sinopale Baner’ı asılmıştır. Bianel kapsamında yayınlanan bu fanzinin köşe yazarlarından biri olan Funda Oruç “sanat anlayışının günümüzdeki durumu”nu irdelemek amacı ile bu yazıyı yazmak durumunda kalmıştır.

YASAL NOT: Bermu-D.A.S. üyesi olan sanatçı Funda Oruç düşündü, kreatör Melih Görgün onayladı, bianelde asistan olarak çalışan Funda Oruç ve Murat Özelmas uyguladı. “Sanat Sineği” meşrulaşmış bir sanat yapıtıdır.®

Neden Sinop?

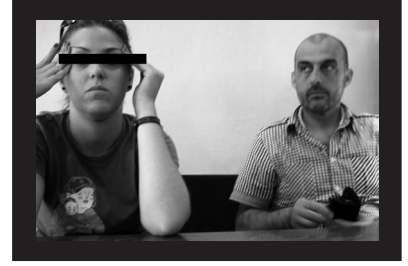
Sinopluyum o yüzden..

Bir popçu ile olan isim benzerliğinizden dolayı ne hissediyorsunuz?

Berbat hissediyorum çünkü; aynı popcunun özgeçmişiyse benim özgeçmişimi birleştirip internette yeni bir özgeçmiş çıkaran yeni bir siteyle karşılaştım.

Sizin için Sinopale dışında Sinop'un özel bir anısı var mı? çocukluğunuzdan küçük bir anı anlatır mısınız?

Sinopale dışında Sinop'un her tarafı anıyla dolu.

Mesela çok enteresan hapishane ile ilgili bir anım var. O zamanlarda çocuklar hapishanenin çevresine çok fazla yaklaşmazlardı. Ben ve bir arkadaşım ki şu anda kızı Sinopale'de gönüllü olarak çalışıyor. Biz arkadaşım ile elele tutuşup cezaevine yürümüştük. Oradan da Garağa doğru kaçıştık. Bu da büyük birşey hayatımızda bizim. Çünkü evden cezaevine oradan da garağa doğru kaçıyoruz. Hoş anılarımdan bir tanesi budur. Çok aramışlardı bizi ve döndüğümde çok kızmışlardı.

-Sizi bienalde en çok güldüren...

Monali Marei'nin yaptığı atölye çalışmasında iki kastılımcının kafa kafaya çarpışması. Bunun da filmde tespit edilip hapishaneye yerleştirmiş olduğumuz belgesel filmde izleniyor olması.

-En çok daraltan

Sanatçıların bazılarının adaptasyon zorluğu çekmeleri, bununla bağlantılı olarak sıkıntılar yaşamaları. Açıkçası, uluslararası etkinliklerin içinde bulunan kişilerin, sanatçıların bu tür bir problem yaşıyor olmaları bana çok komik geliyor ama olabilir tabi bu yüzden de avrupalı siyasetçilere kızmamak lazım, entegre olamıyorlar. Entegre olmaları gerekir.

-En çok sevindiren

Bu sene bir çok gönüllü gencin Sinopale'de çalışmak için gelmesi. İstekle çalışıyor olması, sanat ve kültür açısından birşeyler yapıyor olması, bir enerji hissediyor olmaları sevindiren bir durum oldu.

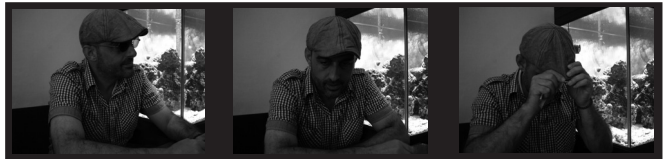
Bir de 90 tane küçük çocuğun Sinopale çocuk kısmında büyük bir hevesle sabah 9'dan akşama kadar atölyeden çıkmak istememesi çok sevindirdi.

Siz bienale dışarıdan bakan bir Sinop'lu olsaydınız ne düşünürdünüz?

Şöyle söyleyeyim. Sinop'ta tam olarak algılanamayan birşey var. Biryerlerde bazı etkinlikler oluyor ve merak ediliyor. Bunları anlamak için çaba gösterirdim. 250 tane afiş basıldı. Bunları dükkanlara asmak istedik. Asıldı. Bir-iki arkadaşımız da bununla ilgilendi. Binlerce program broşürü bastırdık. Onların hiçbirisi hiçbir yerde yok. Afişler takıldıktan sonra sökülüyor. Çünkü; adamın orada göstermek istediği malına engel olacağını düşünüyor. Ama algılayanlar da başından sonuna kadar bu afişleri asılı tutuyor. Onların sattıkları herhangi bir ürüne zarar vermeyecek. Bunların farkında olanlar da daha farklı davranıyorlar.

Küçükken ne olmak isterdiniz?

Büyükelçi olmak isterdim. Ben şu anda bir büyük elçiyim. Dünyayı onlardan daha fazla dolaşıyorum. Siyasi durumlardan dolayı değil sanat anlamında büyükelçiyim.

Bir alternatif performans önerisi verebilir misiniz?

Bizim bir ritüel var; 'helesa'. Ramazan'ın 15'inden sonra geceyarısı herkesin katılacağı bir etkinliktir. Dini demeyeyim ama bir törendir. Gemiciler zamanında Sinop sahillerine çıkıyorlar, aç kalıyorlar. Ne yapalım diye düşünürlerken bir tanesi bir filikamız var diyor. Teknecik yapıyorlar, bunu omuzlarına alıyorlar, şehir içerisinde dolaşıyorlar. Manii söylüyorlar ve bir şarkısı var; heyyam ola! Çevredeki insanlardan kendi geçimlerini temin edecek yiyecek, para vs. yardımlar alıyorlar.

Bu o zamanlardan beri devam etmektedir ve başka bir yerde de yoktur. Açıkçası bunun Sinop için çok özel olduğunu düşünüyorum. Çünkü başka türlü bir hareketliliği ortaya getiriyor. Bu, başka şeylerde görünen birlikte olma durumu ile ilgili bir performans.

Bende Bir helesa performansı yapmak isterdim. o da şu olurdu; her bir insana kağıtlar verirdim. Ve kağıttan gemiler yapmalarını isterdim. Bunlarla bir zincir oluşturmalarını isterdim. ve onlar birbirlerine bağlanacak, Sinop'un çevresinde koruma alanını tespit ederdim. Şu günlerde Çevre ile ilgili müdahaleler var buda halkın birlikte tepkisini ortaya koymasını sağlayacaktır ve bu iyi bir performans olacaktır.

Neden Sinopale?

Şöyle; Sinop'ta yapacağımız çalışmanın özel bir çalışma olması gerekiyordu. Ve çok uzun yıllardan beri bunu düşünüyordum. Daha önce de müzenin güncel sanat sergisini açan kişiyim. Sinop'ta da yurtdışında gördüğümüz etkinliklerin olması gerektiğini düşündüm. Burada bir sürü katmanlar söz konusu ve bu yüzden de Sinop'ta da bir bienal olabileceğini düşündüm. Sinop bienalini yaparken bir özel isim olması gerekiyordu. Bu bir proje ve sürecin içerisinde bugün başladı yarın bitiyor diye birşey söz konusu olamazdı. Sinop Sinopale adı altında bir kavram ve altında bir çok bölümler barındıracak. Sinop ve de bienal kelimelerinin birleşiminden yeni bir kavram oluşturduk. Ve böylece Sinopale olarak kullanıldı.

Eğitimci yanınız bu projede hangi bağlamda kesişiyor?

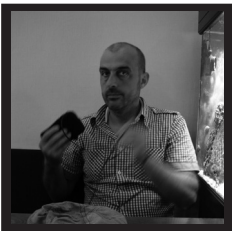
Burada bir bienal sadece gösteri amaçlı değil. Mutlaka eğitim yönünde olması gerekiyor benim düşünceme göre..Ve ünyada baktığımızda uluslararası bienallerde bu tarafın eksik olduğunu görüyoruz.izleyiciyi yetiştirmek gerekir eğer yetiştirmezseniz potansiyelinizi kaybedersiniz.o yüzdende sinop bienalini biz mesela ilk defa bu sene yaptığımız Sinop Çocuk atölyesinde 90 tane çocuk getirdik. Bunlara eğitim verecek olan 10 tane sanat eğitimcisi vardı. Sinopale çocuk içerisinde Tiyatro ve müzik ve görsel sanatlarda vardı.Tiyatroda Sinoplu tiyatrocucu gençler yazdılar yönettiler ve oynadılar.

İssız bir adaya düşseniz yanınıza alacağınız üç şey ne olurdu?

Sessizlik..
düşüncelerimi yanıma alırdım. Başka birşey almazdım.

Bienal boyunca kaç paket sigara içtiniz? alkol tüketiminiz?

Çok sigara tüketen biri değilim. Eğlenmeye başladığım anda ben bir paketi bitiririm. normalde aylarca durabilir. En fazla 10 adet bira içmişimdir. Son derece sağlıklıyım, zaman içerisinde nerede - ne olması gerektiğini düşünüyorum. Görgüsüz bir tüketici değilim.

Bu enerjinizi neye borçlusunuz?

Tersane çeşmesinden içtiğiniz su sizi sağlıklı tutar. Tek giriş çıkışı olan bir şehirde yaşıyorum. Etrafı denizle çevrili. İçerisinde akrabalarım var. Balıklar var, ormanlar var ve gidiyorsunuz dinleniyorsunuz. Buralardan gelen bir enerji beni sağlıklı kılıyor. Devamlı düşünüyorum ve o düşünceleri aynı zamanda hayata geçirmek ile ilgili kaygılarım var. İstiyorum...

Minyatür çiçek arabasını ne yapmayı planlıyorsunuz?

Belediye bir müze açmayı düşünürse koyabilirim. Kişisel olarak kullanmaya kalksaydım, evim daha büyük olsaydı salonun ortasına koyardım.

Bize bir yemek tarifi verebilir misiniz?

Bir hamur açıyorsunuz, kare kare kesiyorsunuz. İnce ince kıyılmış kıymalar koyuyorsunuz. Kapatıyorsunuz. Sizin mantı diye bildiğiniz şeyin italyan makarnası "raviyoli" ye benzer bir hali vardır. Cevizli tereyağın üzerine koyarsınız. Sulu sulu yemezsiniz.. Kibar kibar yersiniz...

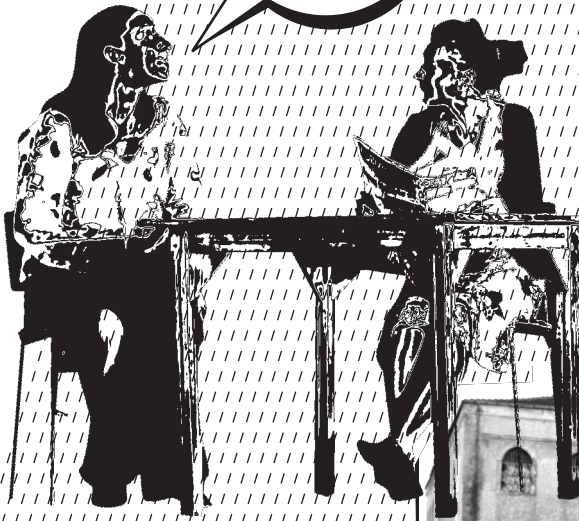
Hayatta son bir şişe rakı içecek olsanız, nerede kiminle içmek isterdiniz?

Bir deniz kenarı. Çok fazla rakı içmezdim. Tersanede kendi kendime içerdim. Egoist bir tavır ama zaten son birşeyi kendi kendime yapmak isterdim. Biriyle anlamı olmazdı.

sanattan anlamak ya da anlamamak

ŞeyŞEYşey
şeyŞeyŞEY
ŞEYşEyşey

yazan: Burçak Konukman // Fotoğraf: Ufuk Kılıç

1.2. MÜŞAHEDE
HÜCRELERİ

16 Ağustos itibariyle başlayan 2. Uluslararası Sinop Bianeli Sinopale'yle birlikte, İstanbul dışında Anadolu'da da "bianel" ve "çağdaş sanat" gibi kelimelerin halk arasında kullanıldığına şahit olduk. Sinopale'nin 1.'si 2006 yılında düzenlenmişti. T. Melih Görgün'ün kuratörlüğünde hazırlanan etkinliğin konsepti "Şey" olarak belirlenmişti. Gönüllü asistan gurubunda yer aldığımdan ötürü, halkın "bianel", "şey", "çağdaş sanat" gibi kendisine yabancı olan kavramlara gösterdikleri tepkileri yakından izleme fırsatı buldum. Her ne kadar uzun bir süredir sanat eğitimi alıyor olsam da "bianel" veya "çağdaş sanat"'ın çoğu zaman sadece izleyicisi olmayı başarabiliyordum. Böyle bir etkinlikte özellikle ilkinde Sinop'da çalışıyor olmak, yıllardır bu kadar merak ettiğim bir "şey"in içinde olmak demekti. Bianelin ana mekanı cezaeviydi. **Cezaevi sadece sergi mekanı olmaktan öte bizim için bir kampüs görmünündeydi.**

Okulda yaşamadığım heyecanı bianel içerisinde çalışırken tatmaya başladım. Eserleri yerleştirirken, halkla bianeli gezerken, ya da Nezaket Ekici'nin performansını izlerken hepimiz gördük ki bunun bir parçası olmaya başlamıştık. Asistanlık dönemim içersinde Tamas Oszwald'ın bir el arabasıyla yaptığı nükleer atıklarla ilgili çalışması sayesinde halkın içine bu sefer işi yapan kişi olarak katıldım. Proje için özel olarak üretilen turuncu t-shirtler giymiştik ve üzerlerinde **"ben burada fazlalığım"** yazıyordu. Tamas'a bunu niye yapıyoruz diye sorduğumda bana nükleer atık bulunduğu bölge için fazlalıktır ve onu başka bir yere göndermek gerekir diye cevap verdi. Bizde bu yüzden cezaevinin önünden aldığımız toprağı şehirde gezdirerek aldığımız noktanın hemen yanına bırakıyorduk. Bu toprağı taşıma sırasında halkla konuşuyor, Bianelde ki diğer sergilerden bahsediyorduk. Önceleri yaptığımız işin anlaşılmasından öte "bianel" kelimesinin anlaşılıp anlaşılmayacağı üzerine kafa yoruyordum. Gelen sorulara cevap ararken öğrendiğim şeyleri pekiştirerek aslında kendime cevaplar buluyordum. Bir keresinde sakarya caddesinde el arabasıyla ilerlerken yanımıza biraz çekimser bir çöpçü yanaşmıştı. Gözlerinin içindeki enerji O'na yaklaşmamız için bir işarettti. **Uzaktan bakarak bize ne yaptığınızı sordu.** Kendisine burada bir bianel yapıldığını ve bu işin de bianel kapsamında gerçekleştiğini anlattım.

İlk başta pek de kafasına oturmayan bu yeni şeylerin onu korkutmasına izin vermeden yaptığımız işin bir gereğı olarak Tamas'ın cezaevinden topladığı iki resme bakmasını ve **kendisi için mutluluğu ifade eden birşeyi çizmesini istedim tam karşısına da onu yok edici olanı.** Resim çizme isteğı daha ilkokul yıllarında baltalanan bir çok insan gibi ürkek davranırsa da, kendisini ifade edebilme fırsatı bulan herkes gibi seve seve birşeyler çizdi. **Mutluluk=para, mutsuzluk=yok para,** onun kağıdında yazanlardı. O'ndan aldığımız bu çizimi diğer çizimlerin yanına koyduktan sonra sergiyi gezebileceğini ve artık kendisinin de bu serginin bir parçası olduğunu söyledim.

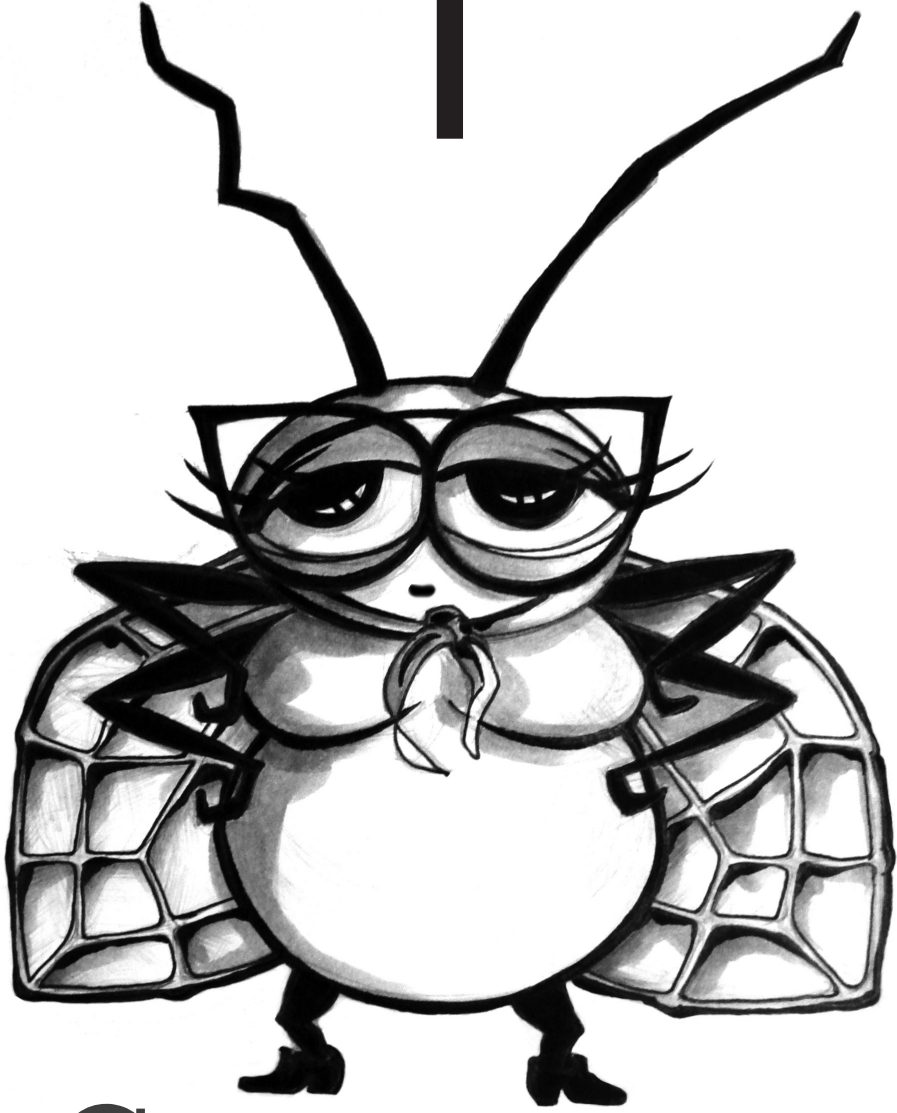
Ertesi gün bir arkadaşıyla cezaevine geldiğini gördüm. Beraber diğer çalışmalarını izledik. Bu olaydan sonraki süreçte sanat anlayışının tamamıyla değiştiğini söyleyebilirim. "Güncel" veya "çağdaş" sanatın bu kadar içinde olmak o merak ettiğim süreci başkalarıyla paylaşmak benim için unutulmayacak bir deneyimdi. **Bu sene bianelimiz 2. yılında ve ben de yerel sanatçılar arasındayım. İlkine göre mekanlar sadece tarihi cezaevinden oluşmuyor. "Documenta" sergisi Tekel binasında ve çocuk atolyelerinin çalışmaları eski Otel 117'de sergiliyor. Bunların dışında Emre Koyuncuoğlunun koordinatörlüğünde gerçekleşen tiyatro çalışmaları parkın hemen yanında halkla buluşuyor.** Biz tabii yine cezaevindeyiz. Dizi çekimi yüzünden ancak çocuk bölümünü kullanabiliyoruz. Çocuk bölümünün girişinden merdivenleri çıkıp sola dönünce karşınıza siyah perdeli bir orda çıkıyor. **Orada dizi çalışması yapılmıyor,** video-yerleştirme işim sergileniyor!(bu cümleyi sanırım bianel boyunca hergün söyledim.)

Aslına bakılırsa daha çok atölye çalışmaları ve program dahilinde gerçekleşen performanslar olduğu için bianelin coşkusu geçtiği söyleniyor. Ancak bence bianelin coşkusunun kesilmesine en büyük neden cezaevinde gerçekleşen dizi çekimleri. **Cezaevini ziyaret etmeye gelen insanlar, bizim bulunduğumuz çocuk bölümünü gezerken karşılarında video yerleştirmeleri veya Roland Stratmann'ın poşetlerini görünce orada bulunan asistanlara dizinin çekimlerinin nasıl gittiğini soruyorlar.** İlk sene bianeli ve Sinopale'yi açıklayarak başlardık gelen sorulara cevap vermeye, bu sene önce dizi ekibinden değiliz burada bir sergi var, sergiyi gezmek yasak değil, buyrun gezebilirsiniz demek durumunda kalıyoruz. Televizyon ya da kitle iletişim araçları aslına bakılırsa insanların algısı üzerine çok güçlü bir etki bırakıyor.

Özellikle Televizyon kanalları için çekilen diziler ve oyuncular çok büyük bir merak uyandırmakta, algılanması basit ve izlemesi kolay olan bu dizilerin dışında yer alan çağdaş veya adına isterseniz güncel deyin diğer etkinliklerin ilgi çekmesi ancak kültür seviyesi yüksek olan toplumlar için geçerli. Ancak bunun da tam tersi bazen yaşanabiliyor, mesela **İtalya kültür bakanı Sandro Bolli bir açıklamasında "Çağdaş sanat eserlerinin yer aldığı bir sergiye gittiğimde, ben de herkes gibi anlamış gibi yapıyorum. Ama dürüst olmak gerekirse hiçbirşey anlamıyorum."** demiş. Bu açıklamayı yapan bakanın ülkesi çağdaş sanatı oluşturan ülkelerin başında geliyor. İşte bu noktada çok da tasalanmamamız gerekiyor. Korkmadan bianeli gezebilir ya da bunu paylaşabiliriz. Buna en güzel cevap Sinoplu bir gençten geliyor. Hem de sanat eğitimi almamış, ama kendisi de bir sanatçı ya da daha çok zanaatçı ancak bu onun düşüncelerini ifade etmesinde durumu pek de değiştirmiyor, onunla Roland Stretman'ın düşünmekle ilgili hazırladığı projeyi gerçekleştirirken tanıştık, elimizde olan kartlardan birini seçmesini ve karşısına çıkan soruya cevap vermesini istedik. Sorulardan biri son 24 saatte ne düşündünüz? Şeklindeydi verdiği cevaptan öte bianele yaklaşımı bundan sonra yapacağım çalışmalar için bana en büyük enerjiyi veren etken oldu. Biz onun çalıştığı dükkana girmiştik, kendisi orda gemi maketi yapıyordu. Bianelden geldiğimizi duyunca bize çok teşekkür etti. İyi ki burada olduğumuzu, bianelin düzenlenmesinin gerekliliğini, gençlerin çok savruk olduğunu ve zamanlarını boşa harcayacaklarına sanatla ilgilenmelerinin daha iyi olacağını söyledi. Hatta istanbul bianelinden sonra Sinop'un bu anlamda önce çıktığını ve Sinop'un geleceği içinde ne kadar önemli bir gelişme olduğunu sözlerine ekledi. Bu da bizim sinoplu gemi maketi yapan bir arkadaşımızın sözü. Bianeli anlamaya çalışma konusunda çok da halkı suçlayamayız, bianel afişleri üzerine çok fazla soruyla ve tepkiyle karşılaştım.

Theşeylerinnewordersyeniidüzeniofthings -şeklinde afişte yer alan bianelin bu sene ki konsepti yerel halk tarafından pek de algılanmadı. Bunun illa ki algılanması gerekmez diyenler olsa da, bana kalırsa bianelle tanışıklığı henüz yeni olan bir halk için okunurluğu daha yüksek ve algılanması daha basit bir afiş daha başarılı olurdu. Afişten bişey anlamayan, sergiden de bişey anlayabileceğini düşünmüyordu. Bu tam tersi bi etki yaptı, ilgi değil, ilgisizliği doğurdu. Bianelin 2. senesinde geride kalan bir kaç gözlemim bu, 3.'de ve 4.de "bianel" veya "Sinopale" nedirden öte bianelde yer alan çalışmaların içeriğinin Yalı Kahvesi'nde sabah sohbetlerinde konuşulacağı ve halkın bunu benimseyip kendisini de içinde bulacağı günler adına, sanattan anlamak ya da anlamamak işte bütün mesele bu diyorum.

Sivri Naciye

Sevgili Sivri Naciye;
Bienal'e katılmak istiyorum ne yapmalıyım?
Rumuz Su Perisi

Sevgili Su Perisi;

Öncelikle katılımcı ruhunu selamlıyorum. Ah canım, burda bienal'in küratörlerinin gözüne girmen gerekiyor bunun için çeşitli önerilerim olabilir. İlk önce anlaşılabilir, gizemli ve cool görülmelisin. Madem su perisinin o zaman Avrupa sularına açılmanı öneriyorum ve bir facebook hesabın olduktan sonra Amsterdam kanalının fotoğraflarını da eklemeyi unutma. Özgeçmişinde mümkün olduğunca katıldığın seminer ve atölye çalışmalarından bahsetmeyi unutma. Hiçbiri olmadı Mimar Sinan Üniversitesi ol yeter.

Sevgili Sivri Naciye;
Bu bienal ekibi bi 2006 da geldiler bişiler yaptılar sonra gittiler ama 2007 de geldiler acep paraları mı yoktu da taa 2008 de geldiler?
Rumuz Meraklı Münevver.

Sevgili Münevver;
Hemen bir sözlük bulup, bianelin anlamına bakmanı istiyorum, baktın mı? Göremedin dimi? TDK nın atladığı bir sözcük olan bienal, 2 yılda bir yapılır. Hatta 3 yılda bir yapılırsa trienal olur bu böyle gider. Bu arada çok paran varsa sen de sponsor ol.

Sevgili Sivri Naciye;
Ben 2006 da Sinop Bienali olan Sinopale'yi izledim ve çok derin etkilere maruz kaldım. Fakat bienal sonrasında kendimi boşlukta hissettim ve bir yıl sonrasında duygularıma engel olamadım, evden kaçıp İstanbul Bienal'ini izledim. Şimdi Sinopale 2 başladı ama utancımдан gidemiyorum kendimi Sinopale'yi aldatmış gibi hissediyorum, sence ne yapmalıyım?
Rumuz Kazanova Naci

Sevgili Kazanova Naci;
Kuzum sen manyak mısın? Bienal izledim die öbür bienali aldatmış mı olursun! Bir değil beş bienal izle istersen, gerçi Türkiye'de sadece 2 bienal var artık Venedik'e, Berlin'e gidersin. Sizi bana sayı ile mi veriyorlar!!! Bienali bile aldatıyorsunuz.. Erkek değilmişiniz hepiniz aynısınız... Allah belanızı versin!!! Sormayın bana soru mu!!!! Kapadım köşeyi.

53

Sevgili Sivri Naciye;
Sahilde yürüyüş yaparken çok tuhaf birşey gördüm, nasıl anlatsam bilemiyorum Naciye abla. Bu gördüklerim beni son derece tuhaf hissiyatlara gark etti ancak bundan uzun zaman kimseciklere bahsemedim, utancımдан belki de zira bana aptal denmesinden ve etrafında olup bitenleri anlamayan bir hödük muamelesi yapılmasından ürktüm. Artık açılmak istiyorum birilerine; neyse lafı uzatmayayım ben: Bir adam gördüm kıyıda, kalabalık çevresine toplanmıştı, adam kendine kartondan bir kayık yapmış, sonra yetmiyormuş gibi kayığı denize saldı kendisi de içine girdi. Bu arada kalabalık adamı seyrederek darbukacılar çalgıcılar eşliğinde vur patlasın çal oynasın eğlencelerindeydiler. Sonra adam kayığı biraz açıkta batırdı ve yüzünde muzafer bir tebessümle kıyıya yüzdü. Herkes onu alkışladı. Naciye abla bilmiyorum, "bu nedir?" diye sorunca yanımdaki adama "sinope midir? sünepe midir eyle bişi işte" diye cevap verdi. İnsanlar hapishaneye girip çıkıyor, ve yüzlerinde garip bir tebessüm oluyor. Plajda kafalarını sallayarak kendinden geçen gençler gördüm. Sinop'ta acaip şeyler oluyor Naciye abla korkuyorum..
Rumuz Moloztaş

Sevgili Moloztaş, git önce kendine bir çay demle ve sakinleş. Kendini yıpratma, elbette bir hödük olabilirsin, sakinleştikten sonra sana bir sanat sözlüğünden "performans"ın anlamına bakmanı şiddetle öneririm. Bir süre etrafındaki herşeyi sanki bir performansmışçasına incele Moloztaş; durakta minibüs bekleyenleri, , kahvede okey çevirenleri sonra şu ürktüğün şeyleri bir daha düşün... Okadar da acayip olmadıklarını sen de anlayacaksın, oh beybi anlayacaksın.

Sevgili Sivri Naciye;
Ben 45 yaşında genç görümlü, etine dolgun, yemek yapmayı seven bekar bir bayımdım. İçimde kopan fırtınalar yüzünden bedenim harap olmakta, ruhum sarılsamda ve bu enerjimi sanatsal bir bağlamda dışa vurmak istiyorum. Bana bir yol yordam göster.
Rumuz Monaliza

Sevgili Monaliza;
Sen kendini yanlış bayırlara sürmüşsün, Sinopale yerine izdivaç programlarını düşünmeni şiddetle öneririm. Bir yastıkta kocayasın.

Naciye abla;
Sinopale'de bir performans katıldım ve hayatım değişti. Otuz dakika boyunca kalabalık bir grupla yere yatarak gökyüzüne baktım ve uzakta yeşil elips şeklinde bir cisim gördüm, ısıkları yanıp sönmüyordu, bu cisim ne olabilir diye araştırınca gogolda, ufo fotoğraflarına ulaştım. Artık gece gündüz gogolda ufoların gözükme noktalarıyla ilgili bilgiler topluyorum. Evlin çatışına çıkıp otuz dakikalık bekleme seanslarına yatıyorum her gece. Ancak olmuyor, olmuyor. Çok bedbahtım. Ne yapmam gerekiyor onları tekrar görülebilir için. "Silent Sky" prosesini takipteyim, hollandalı sanatçının bir sonraki performansı için Hollanda'ya uçak biletiimi şimdiden ayırttım. Belki de bu toplu seanslarda gözüktüyor ufolar, kesin öyle. Off bilmiyorum sivri naciye, onları tekrar görmeyi hayatta herşeyden çok istiyorum, ne yapmalıyım? Sence bu Rob denen sanatçı işe yarar mı? Yardım et...
Rumuz Allen Ahmet

Sevgili Sivri Naciye;
İçimde dinmek bilmeyen bir performans yapma istenciyle yanıp tutuşmaktayım. Geçen sabah kahvaltıdan sonra babamın dükkanına indim cıvılcıplak soyundum ve boş kolilerin içine girdim. Babam şimdi beni evlatlıktan reddediyor. Gidecek bir evim yok. Ama performans yapmaktan da geri durmuyorum hayat benim için çok zorlaşmaya başladı. Aklına fikrine ihtiyacım var Naciye.
Rumuz Performatik

Sevgili Performatik sana acilen Sinopale küratörü T. Melih Görgün'ü bulmanı ve yakasına yapışmanı öneriyorum. O da olmadı internette bienal araştır, etkinlik araştır, sanat seviciisi bol avrupa kentlerine ak, içsel deneyimlerini metrolarda filan yaşa, ne bileyim.

Bienal Mekanı Olarak Cezaevi

yazan: Volkan Kaya // Fotoğraf: Volkan Kaya

Şimdilerde neredeyse tüm Türkiye tanıyor Sinop Cezaevi'ni. Hatta diyebiliriz ki artık turlar Sinop'a değil, Sinop Cezaevi'ne yapılıyor. Türkiye'nin ve dünyanın dörtbir yanından insanlar geziyor ve cezaevini kendi içlerinde yaşıyorlar. Kimi şaşkınlığını gizleyemiyor ve burada bir insanın nasıl hayatta kalabildiğine şaşıyor, kimisi hücrelere giremiyor bile; rüyalarına girer korkusuyla, kimisi de ısrarla daragacını ya da işkence odalarını görmek istiyor.

II. Sinop Bienali'nde sergi ve performanslar Sinop'un çeşitli köşelerinde yer almış olsa da, asıl sergi mekanı olarak bilindiği üzere eski cezaevi kullanıldı. Uzunca bir zamandır zaten harabe şeklinde olan binaların çirkin silüeti pek de göze hitab etmezken, eski paslı parmaklıklarda asılı duran afişler, yamalı bohça gibi boyaları dökülmüş duvarların üstünde asılı fotoğraflar ve keyifli bir grup gönüllü bienal çalışanı ile ortalık şenlendi.

Bienal gibi bir etkinliğin Sinop'ta yapılıyor oluşu hem Sinop halkında hem de Sinop'a gelen ziyaretçilerde şok etkisi yapı dursun, sergi mekanı olarak cezaevinin seçilmiş olması da aynı oranda garip sanırım. Aslında yukardaki "garip" kelimesinin yerini hiçbir kelime karşılamıyor, hem güzel hem kötü, hem kolay hem de zor, hem estetik hem de çirkin, ayrıca çok da ironik. Cezaevinin müze olarak kullanılıyorken sanata ev sahipliği yapması müthiş birşey, fakat diğer yandan izleyiciye birşeyler düşündürmüyor mu?

Bienale katılan Hollandalı sanatçı Marielle Videler ile yaptığımız sohbet, cezaevinin 1997'de kapatılıp akabinde müzeye dönüştürüldüğünü söylediğimde afallamış ve bu yakın tarihe kadar buranın kullanımda olmasına çok şaşırmıştı. Şaşkınlığın etkisiyle olsa gerek şuna benzer bir soru ile karşılıştım: "Buradaki gibi bir cezaevinin olduğu bir yerde yaşamak nasıl birşey?" Bu garip soru karşısında ben de ilk önce afallamış fakat daha sonra ne demek istediğini anlamıştım. Bir Sinoplu olarak, Sinop Cezaevi'ni gezinceye kadar Sinop'ta bir ceza evinin varlığını hissetmiyordum.

Yani müzeye çevrilinceye kadar, Sinop Cezaevi bizler için eski sur duvarlarında askerlerin nöbet tuttuğu bir yerden ibaretti. İçerdeki utancı, acıyı, pişmanlığı ya da (belki de) işkenceyi hiçbirimiz hissedemiyorduk. Eski Sinop surlarının dört bir tarafını sardığı mekanın içinden denizin görünmediğini, bu yüzden aramızdan bazılarının (!) denizi görmek için yüzünü yukarı çevirdiğini duymuştuk şarkılardan. Gördüğümüz tüm imgeler göze fazla rutin geliyordu. Sanatçının projesi kapsamında Sinop'taki insanlar arasında bitki değişimi etkinliği yapacaktık ve Türkiye'ye ilk kez geliyordu. Bilmediği bir yerdeki her insan gibi, bir şeyleri çalınır diye çantasını da var gücüyle kolluyordu haklı olarak. Aramızdan da birçok kişiyle yaptığı sohbette Sinop'ta böyle bir şeyin pek yaşanmadığını öğrenmişti. İlginç olan şu ki, bitki değişimine katılan neredeyse her bitki sahibi çiçeklerinin çalınıyor olmasından yakınyordu. Sanatçının böylesi bir cezaevinin olduğu şehirde kriminal vakanın ya da hırsızlık vakasının yaşanmıyor olup ortada çiçek hırsızlarının kol gezdiği gerçeğini öğrenmesi hem onu hem de bizi şaşırtıyor.

Bienalin diğer ilgi çeken işi, Avusturyalı sanatçı çift Johannes Hofmann ve Johanna Reiner'in inşa ettikleri "Troya Kayığı" ile adeta kahramanlık çağına geri dönüyoruz. Meşhur İliada destanında Homeros'un bize aktardığı kadarıyla zekasıyla ön plana çıkan Odysseus'un sivri bir fikri ile mevcut gemilerinden elde ettikleri "Troya Atı" sayesinde Akhalar Troyalılar'ı bozguna uğratmıştı, bu hikayeyi bilmeyenimiz yoktur. Fakat Sinop'ta yapılan şey de yeni bir cin fıkırlılık edip, adeta Troya atını bozarak yeniden bir kayak elde ettikten sonra bir gece vakti Sinop Cezaevi'ne sokup kaleyi sanatla içten fethediş güzelliğini yaşattı. Ziyaretçilerin, bu kayığı mahkumların yapmış olduğunu düşündürecek kadar cezaevi ile bütünleştirmiş olması da ayrı bir çelişki idi.

Bir zamanlar düşünce suçlularının da cezaevinde sıkça konuk edildiği düşünülecek olursa, düşünmenin bile suç olduğu mekanda bienalle birlikte büyük bir ironi yaşanıyor. Alman

sanatçı Roland Stratmann'ın ortaya koyduğu eserde naylon poşetler üzerinde atmış farklı dilde "düşünce" yazıyor ve bu düşünceler ipler üzerinde sergilenerek, her ne kadar tutsak gibi görünse de özgürce uçuşuyorlardı. Ayrıca yine aynı sanatçının bir koğuştaki ziyaretçilere düşünce temelli yedi farklı sorusunun cevabını naylon poşetler üzerine yazmasını istediği çalışmasıyla da, düşüncesini özgürce ifade edemeyen insanların tutsak olduğu bir yerde, düşüncelerin yazılı hale getirilip mekanın pencerelerine asılarak özgürce salımları sağlandı. Ziyaretçilerin genelde yorumlarının cezaevinin ne kadar kötü bir yer olduğu ile ilgili olması da ilginç bir çıkarım.

Diğer bir ironi örneği de Hollandalı sanatçı Rob Sweere eşliğinde cezaevinin avlusundan gökyüzüne otuz dakika boyunca bakarken ortaya çıkıyordu. Bir zamanlar Sinop Cezaevi'nde yatan edebiyatçı Sabahattin Ali'nin dizeleri aklımdan çıkmıyordu otuz dakika boyunca: "Görmek istersen denizi, yukarıya çevir yüzü. Deniz gibidir gökyüzü, aldırma gönül...aldırma..." Sanatçı, dünyanın dört bir köşesinde farklı kesimlerle yaptığı bu projenin her kesimde farklı algılandığını ve farklı sonuçlar ortaya çıktığını belirtmişti. Sinop'takinin, yirmi altıncı olduğu projede uyuyan kişi sayısının en çok bizimki olduğunu öğrenmiştik. Bir zamanlar huzurun pek de uğramadığı cezaevi avlusu şimdilerde ne kadar da huzurluydu.

Çocuk ıslahevinde bir koğuştaki içeriği yaşına pek de uygun olmayan bir şarkıya, on yaşındaki bir kız çocuğunun söylediği görüntüden oluşan eser, bir zamanlar çocukların doldurduğu mekanda sergileniyor. Dejan Kaludjerovic'in sunduğu videodaki gibi, ıslahevindeki çocuklar da kendilerinden büyük olan yaş ortalamasıyla felek tarafından yargılanıyor ve kendi yaşlarından daha büyük bir yük omuzlarına yüklü şekilde yaşıyorlardı.

Her kimde her ne etkiyi yaparsa yapsın cezaevinde bazı gerçekler mevcut. Görmek isteyenler için hala bazı anılar cezaevinde yaşıyor. Koğuşların birinde, bir zamanlar ranzanın

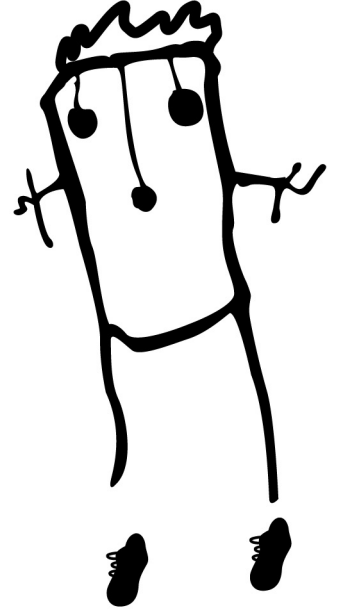
üst katında kalan Sinop'un misafirlerinden birinin elbise askısı olarak kullandığı çiviler çakılmış tahtayı hala duvarda görebilirsiniz, ya da müşahede hücrelerinde, yırtılıp ucuca eklenmiş çarşaflardan oluşan ve muhtemelen çamaşır asmak için kullanılan iplere rastlayabilirsiniz. Fakat aynı müşahede hücrelerinin duvarlarındaki, muhtemelen gazete kağıtlarını duvara yapıştırmak için yapıştırıcı olarak kullanılan sabun kalıntılarını görmek için ne kadar vakitiniz var bilemiyorum. Zira bir zamanlar duvarlarında yine mahkûmlar ya da cezaevi yönetimi tarafından yazılmış yazıların üzerine ilk önce memleketim insanının ilan-ı aşkları yer alırken hemen ardından da prodüksiyon ekibinin uygun gördüğü yeni bir düzenlemeyle kalınca bir kat boya atıldı.

Cezaevinden aklıma takılan sorular peşisıra yığılıyor üst üste, ıslahevinin giriş basamaklarından bir taraftaki niçin daha fazla aşınmıştı, mantık olarak ön tarafının daha fazla aşınması gerekmez miydi? Aşağı avludaki dut ağacı mı daha eskidi, yoksa orta avludaki incir ağacı mı? Cezaevinde mahkûmların ağaca çıkmasının da yasak olduğu düşünülecek olursa, dut ağaçları bu yüzden mi boyunlarını bükmüşlerdi? Surların içindeki nice devasal devşirme mimari parçalar acaba hangi dönemden kalmaydı ya da hangi yapıya aitti? Cezaevi duvarları arasında kimler kimbilir ne umutlarını gömmüşlerdi... Tüm bu soruların cevapları cezaevinde gizli, taşın dilinden anlayan, bakmayı değil görmeyi bilen, hissedilen her kişinin bir cevap bulacağı aşikardır.

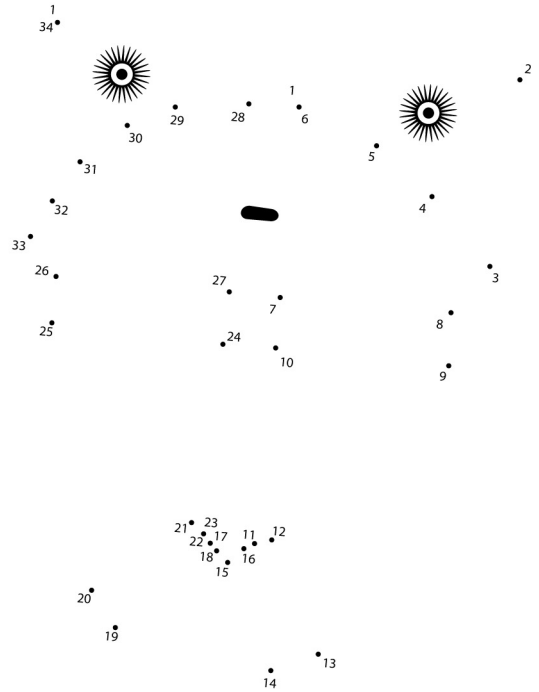
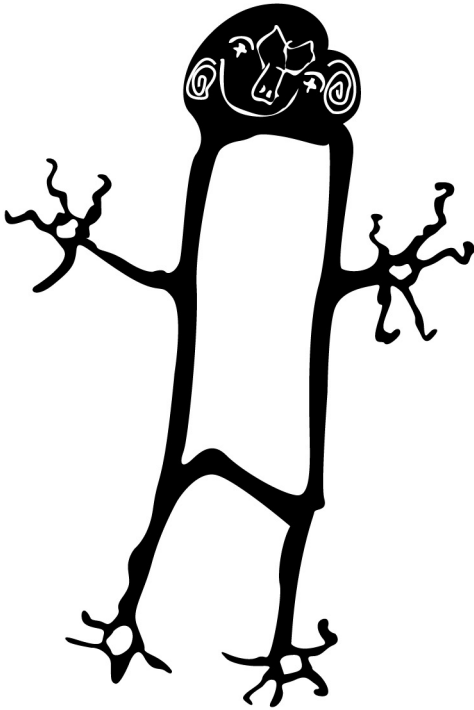
Bakalım bundan sonraki bienalde hangi sergi ya da performanslar ile cezaevi arasındaki bağlantılar akıllara gelecek, hangi sorular takılacak kafalara...

Yaşasın Sinopalem...

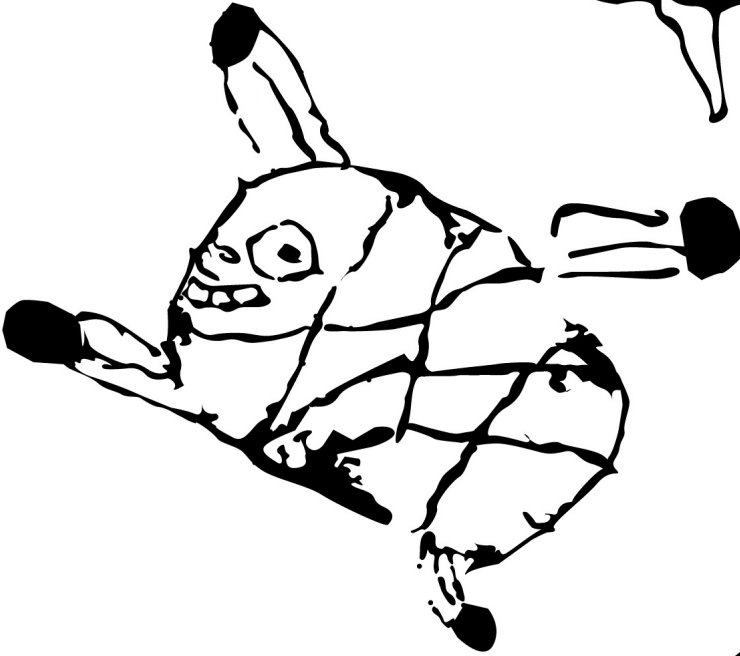
BİRTAKIM NOKTA BİRLEŞTİRMECELER

BİRTAKIM ŞEYLER

birlikte boyamalar

rob sweere

Burcunuz nedir?

Burcunuz nedir? Oğlak, yılbaşı akşamı

Kaç yaşındasınız?

44

Hayalinizdeki mesleği mi yapıyorsunuz?

Evet, 24saat çalışan bir sanatçıyım ve istediğim şeyi yapıyorum. Fakat bazen parası olan işler ve devletle ilişkili olanlar zor ve güzel olmuyor.

Diğer yapılan projelerdeki fotoğraflar cool (sexy) iken, Neden bizler için çekilen fotoğraf sıradan görünüyor?

Bence Sinop fotoğrafı da diğerleriyle aynı görünüyor ve ben bunu da sevdim. Belki de siz mekanı bildiğiniz için ve daha önce de burada bulunduğunuz için size normal geliyor . Bence bu Sinop fotoğrafı da diğer ülkelerdeki insanlar tarafından seksi görünecektir.

Geçiminizi bu işten mi sağlıyorsunuz?

Evet 1989'dan beri bir sanatçı olarak tam zamanlı bir şekilde yaşıyorum, çalışıyorum ve para kazanıyorum.Çok param olmasındansa bir sanatçı olmak daha önemli benim için.

İlk kimi yere yatırdınız?

Kendimi birçok kere birçok performansta yere yatırdım. Eğer sizin bu yaptığınız işle ilgili daha önce bir deneyiminiz yoksa diğer insanların katılmalarını sağlayamazsınız.

Kimleri yere yatırmak isterdiniz?

Tüm insanlar davetlidir herkes yere yatacak ve sessizce gökyüzüne bakacaktır.

Neden 30 dk?

İlk 10 dakika heyecanlanıyorsunuz bu projeye katıldığınız için. 20 dakika içinde unutuyorsunuz ve hatta sıkılmaya başlıyorsunuz. Son 10 dakika da deneyimin içerisine giriyorsunuz.

Performans sırasında horlayan insanlar için ne düşünüyorsunuz?

Uyumaları beni pek ilgilendirmiyor fakat horlamak diğerlerini rahatsız edebilir ama bunun için de elimden bir şey gelmez. Herkes kendi deneyimini yaşıyor sonunda.

Bizde bir laf vardır 'Allah boş duranı sevmez' bu söz için ne düşünüyorsunuz?

Bence hepimiz gün içerisinde o kadar yoğun oluyoruz ki, tanrının kalbimizde olduğunu unutuyoruz böylelikle onu bu şekilde hissedebiliyoruz. İyi soru.

İnsanlar yere yatıyor ve bir fotoğrafçı bir fotoğraf çekiyor.. Siz bu sırada neredesiniz?

Bu fotoğrafı çekiyorum fakat daha da önemlisi performansta insanların ne yaptıklarına odaklanıyorum. Herkesin rahatsız olmadan enerjiyi hissettiklerinden emin olmak istiyorum.

Neredeyse hiç para harcamadan yapılan bu işte nasıl kazanç elde ediyorsunuz?

Hollanda'da festivaller ve devlet için, şehir için büyük kalıcı heykeller gibi çalışmalardan para kazanıyorum. Sinop'taki bu iş bana belli bir paraya mal oldu ama silentsky/sessiz gökyüzü projesinin gerçekleşmesini istedim.

Siz yere yatıp havaya baktınız mı ? ne hissettiniz?

Evet beni görmediniz mi? Ben enerjiyi içimde saklıyorum o yüzden beni fark etmemişsinizdir.

İnsanlardan gelen yorumlardan en ilginç olanları nelerdi?

Her yorumu gerçekten seviyorum. Her deneyim benim için eşit derecede önemli. En sevdiğim yorum ise insanların gökyüzünde ışık görmeleri ve kendilerinden daha büyük bir hisse sahip olduklarını söylemeleri.

İnsanları yere yatırırken neye göre düzenliyorsunuz?

O anda herkesin yatışına odaklanıyorum ve o grubun enerjisini hissetmeye çalışıyorum o anda çok da fazla bir şey düşünmüyorum.

Yolunuz nereden Sinop' a düştü?

İyi bir arkadaşım olan Monali Meher ilk bienalinde de buradaydı. Melih Monali'ye bu seneki bienal için başka Hollandalı sanatçıları davet etmesini söyledi ve o da beni davet etti. Ne kadar şanslıyım değil mi?

Bienal ilgili söylemek istediğiniz bir şeyler varmı? nedir?

Bienaldeki herkese teşekkür etmek istiyorum. Performanstan ve fotoğraftan oldukça memnunuz. Sinop bienali umarım daha da büyür. Herkes hevesli ve ilgiliydi ve bu çok güzeldi umarım bir daha ki sefere Sinop bienaline yeniden davet ediliyim. Bu güzel şehre büyük bir yapıt bırakmak istiyorum. Teşekkür ederim.

www.robsweere.nl
rob.sweere@wxs.nl

Sinopsis Ekibi

Burcu Dayanıklı
Kod Adı: Hanmağa
Uzmanlık Alanı: Ayar vermek
Ekipman: İğne, Kalem, Taş-Kağıt-Makas
Genellikle ekran başında görülür.
Dövüş Teknikleri: Ses Bombası
Tarama ucu, Eleştirici Okçuluğu.

Ceren Aksungur
Kod Adı: Jitan
Uzmanlık Alanı: Ortam Animasyonu
Ekipman: Zil, Marakas, Boncuklar,
Viks, Halhal, Aynalı Kemer,
Wacom intous 3, Kursun Kalem.
Dövüş Teknikleri:
Göbek Atma, Saç Savurarak Boğma
Genellikle Kara İnci'de görülür.

Umut Südüak
Sinopsis Ekibinin Küratörü
(Bir nevi koyun güdücü)
Kod Adı: Dalaylama
Özellikler: Kalaylama
Ekipman:
Powerbook, iphone,
Kulaklık, Kırbaç
Dövüş Teknikleri:
Kafa Atma, Göz kırpma,
Şişe çevirme, break dans.

Ufuk Kılıc
Kod Adı: Shutter
Uzmanlık Alanı:
Facebook
Ekipman: Ibook,
fotoğraf makinesi,
siyah t-shirt
Dövüş Teknikleri:
Sırt çantası atma
click atma, sağ click,
cift tıklama, snapshot
Özellikleri:
Röntgencilik,
kadrajlama.

Serkan Avar
Kod Adı: Dede
Uzmanlık Alanı:
Sinek avlama
teknikleri
Ekipman:
Paket lastiği,
seltoks, sinekleri:
Dövüş Teknikleri:
Thai Bo, Aikido
Sinek avlarken kullandığı
thai-bo'nun mucididir.

Yeşim Endes
Kod Adı: Masadakısumu Yokotava
Konuştuğu Diller: Tüm Uzakdoğu Dilleri
Dövüş Teknikleri: Thai-chi
Ekipman: Bitki Çayları, Pusula,
Harita metod defteri,
Özellikleri: Astral seyahat, Çekik göz,
Şifacılık, Modern Dans.

Dileda Sipahi
Kod Adı: jelibon
Boyutları nedeıyla
Boyutları altında görülür
Uzmanlık Alanı:
Dil, (dilini iyi kullanır.)
Ekipman: mikroskop altında görür
Kamera, Kalem, Sorular
Her an soru bombardımanı
altında kalabilirsiniz.
Dövüş Teknikleri:
Sac Çekme, Tekme atma,
Çimdikleme.

